

3

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

www.lesycr.cz

ročník 12
2006

**Stabilizovat trh a vyhlásit nová výběrová
řízení je teď nejdůležitější**

Podpis smlouvy s ČSOP

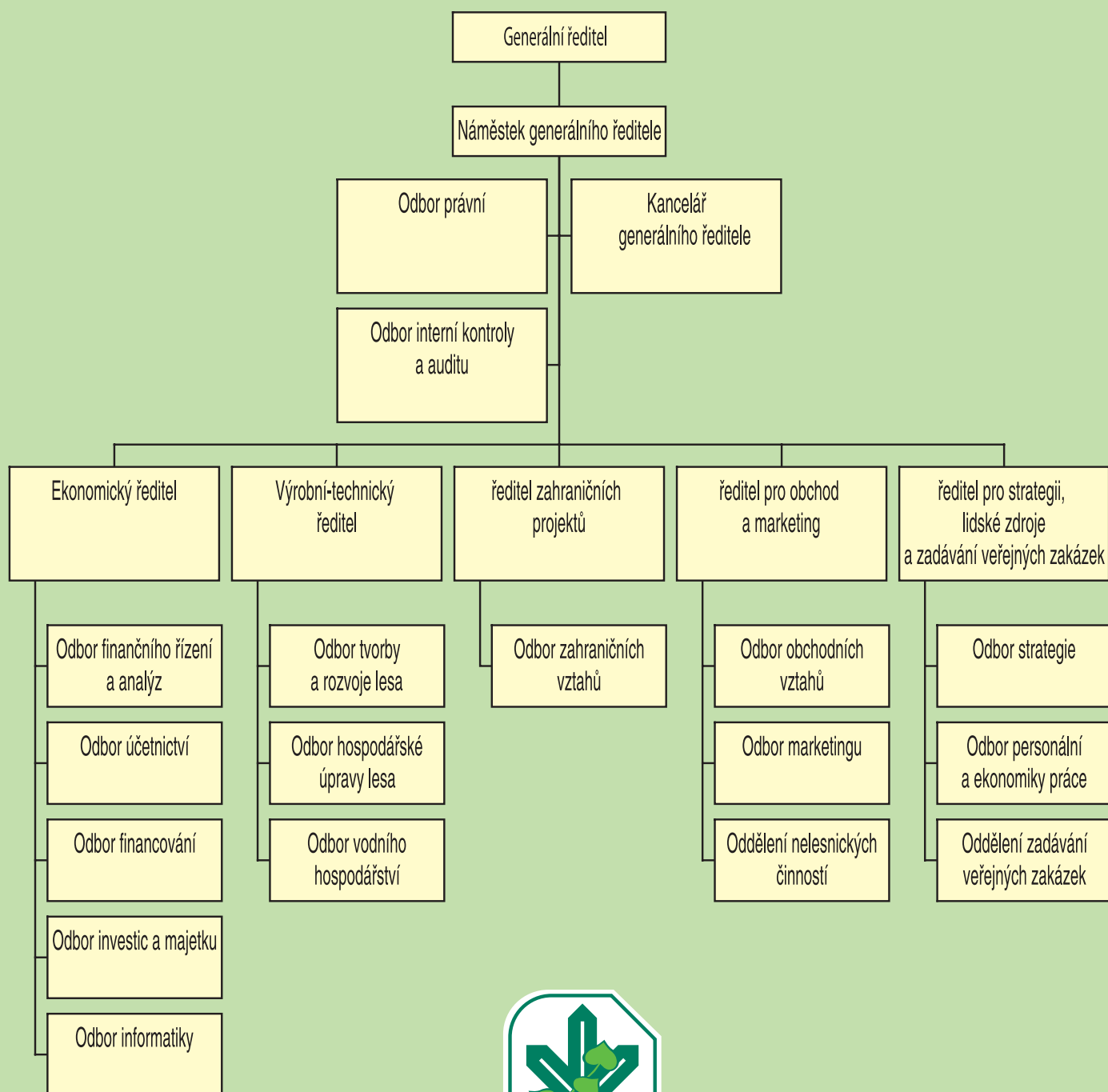
Kl Brandýs nad Labem

Vzácný obyvatel našich potoků

Fotografujeme houby

Organizační členění ředitelství podniku Lesy České republiky

28. 2. 2006

Vážené kolegyně a kolegové,

v minulých dnech došlo k zásadním změnám ve vedení Lesů ČR, s.p., a proto mi dovoluji, abych se k nim stručně vyjádřil. Jak je obecně známo, byl jsem do doby jmenování nového generálního ředitele pověřen řízením podniku, z tohoto důvodu je mou povinností Vás stručně seznámit jak s dalšími předpokládanými změnami v samotné organizaci, tak i s úkoly, které lze definovat jako priority pro nejbližší období. Z hlediska vrcholového vedení jsem rozhodl o jmenování nových ředitelů následujících úseků:

- úsek ekonomiky
- úsek obchodu a marketingu
- úsek podnikové strategie, lidských zdrojů a zadávání veřejných zakázek
- úsek zahraničních projektů

V rámci výše uvedených úseků se jedná nikoliv pouze o obsazení ředitelů jednotlivých úseků, ale i o nové pozice na úrovni nově zřízených odborů, které vznikly v souvislosti s nutností administrovat nové agendy a procesy, jež byly vyvolány posledním vývojem (vedoucí odboru marketingu, vedoucí oddělení zadávání veřejných zakázek, vedoucí odboru strategie, jakož i výrazné posílení personálního obsazení v právním odboru podniku). Pokud jde o výrobně-technický úsek, nepředpokládám žádné zásadní změny. Provedení výše uvedených změn je nutným předpokladem pro úspěšné zvládnutí nových agend a procesů, které musí podnik na úrovni vedení efektivně a pružně zajišťovat ve své každodenní činnosti.

Z hlediska jednotlivých priorit či úkolů, jež je zapotřebí řešit v krátkodobém horizontu, mi dovoluji dle stupně jejich naléhavosti zmínit následující:

1. Vypracování základních principů modelu řízení a fungování společnosti a na tomto základě definování parametrů a podmínek pro nadcházející výběrová řízení týkající se rozvoje, správy a ochrany lesa včetně těžby a prodeje dříví.

2. Postupné vyhlášení výběrových řízení tak, aby pro všechny smluvní územní jednotky byli vybráni smluvní partneři nejpozději do konce roku 2007.

3. Provedení analýzy bilance existujících zdrojů co do objemu a struktury ve vazbě na současnou skladbu a dlouhodobé potřeby zpracovatelského průmyslu s cílem dosáhnout dlouhodobé objemové a strukturální rovnováhy v těchto vzájemných vztazích. V tomto ohledu přijmout parametrická opatření dle možností jednotlivých LHC prostřednictvím intenzifikace LHP a případného nutného rebalancování s cílem jak odstranění rozporů zakládajících nepřijatelné napětí mezi subjekty na trhu na jedné straně, tak i zajištění kvalitní a dlouhodobé obnovy a rozvoje lesa na straně druhé.

4. Urychleně započít se zpracováním sněhové kalamity v postižených regionech tak, aby se podařilo co nejdříve stabilizovat zejména dodávky vlákninového sortimentu pro celulózu a současně eliminovat na minimum negativní ekonomický dopad do míry zpeněžení kalamiční těžby. Je nutno mobilizovat veškeré síly a kapacity, abychom tento úkol zvládli co nejdříve a v co největším rozsahu.

5. Věcným jednáním se smluvními partnery dosáhnout uklidnění na trhu a ve spolupráci s nimi dohodnout podmínky pro přechodné období vzájemné spolupráce, tj. do doby ukončení existujících smluvních vztahů a nastolení nových vztahů v souladu s výsledky nadcházejících výběrových řízení.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

z výše uvedeného výčtu je zřejmé, že se jedná o náročné úkoly, jež musíme zvládnout jako kompaktní tým, nikoliv jako jednotlivci, a to zcela bez ohledu na pozici a míru odpovědnosti, kterou v našem podniku každý z nás neseme. Za vedení podniku mohu přislíbit věcnost a jednoznačnost v definování úkolů, spravedlivost v hodnocení dosažených výsledků a profesionální a vyvážený vztah k lesu a jeho bohatství, jež jsme povinni rozvíjet a spravovat pro další generace. Od Vás jako od svých kolegů očekávám loajalitu, věcný a otevřený dialog a dostatek osobní odpovědnosti a profesionality v každodenním pracovním nasazení. Pokud budeme v tomto duchu respektovat výše uvedený přístup, jsem přesvědčen, že se nám podaří dosáhnout vynikajících výsledků, neboť potenciál podniku je obrovský a dává záruky pro stabilní budoucí růst. Jsem rozhodnut netolerovat takové projevy chování a jednání, které budou poškozovat dobré jméno podniku a budou mu působit újmu.

Závěrem mi dovoluji Vám předem poděkovat za Vaši podporu a nám všem přeji pro nejbližší období úspěch a Lesu zdar! ■

Ing. František Koniček

Z OBSAHU

- 4** Rozhovor s Ing. Františkem Koničkem
- 6** Podpis smlouvy s ČSOP
- 8** Výroba a obchodní činnost LČR

- 10** Lesy v sousedství hlavního města

- 14** Správa velká rozlohou i úkoly
- 16** Problémy středních lesnických škol

- 18** Krásné, památné a významné modřiny

- 20** Velmi dobrá úroveň znalostí
- 24** Vzácný pták zemědělské krajiny

- 26** Vzácný obyvatel našich potoků

- 28** Bodování významných trofejí na LS Hluboká nad Vltavou

- 30** Fotografujeme houby

- 32** Les ve škole – škola v lese

- 34** Panorama

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce: LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové, tel.: + 420 495 860 265 (276), fax.: + 420 495 262 391, e-mail: karas@lesy-cr.cz, panenka@lesy-cr.cz, grepl@lesy-cr.cz, hes@lesy-cr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8, IČ: 42196451, Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada: Předseda: Ing. Václav Lidický; Členové: Ing. Vlastimil Hudeček, Ing. Jaromír Latner, CSc., Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski, Ing. Lubomír Šálek; Odpovědný redaktor: Ing. Jaroslav Karas; Redakce: Ing. Pavel Hes, Jaroslav Panenka, Petr Grepl; Sazba a litografie Typograf, s. r. o.

(Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele)

Tiskne: Tiskárna Nové Město, s. r. o.; Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce. (Uzávěrka příštího čísla 15. 3. 2006.)

Rg1-1994

Stabilizovat trh a vyhlásit nová výběrová řízení je teď nejdůležitější

Během uplynulého měsíce se udála řada změn, která významně ovlivní chod státního podniku Lesy České republiky. Kromě rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže to byly také personální změny na několika místech podnikového ředitelství. Situaci v následujícím rozhovoru komentuje Ing. František Koníček, který je od 21. 2. vedoucím podniku pověřen.

Ing. František Koníček

V čem vidíte svůj hlavní úkol v podniku?

V současné době je situace v podniku nejen díky rozmarům počasí, ale i v důsledku rozhodnutí ÚOHS ve věci výběrových řízení poměrně složitá. V krátkodobém horizontu tak vidím jako nejdůležitější úkol stabilizaci situace na trhu ve vztahu ke smluvním partnerům LČR a postupné vyhlášení nových výběrových řízení tak, aby do konce roku 2006 byla vyřešena alespoň polovina dotčených SUJ.

A v horizontu dlouhodobějším?

Z hlediska dlouhodobějšího lze za hlavní úkol považovat provedení revize existujících LHP ve smyslu nutné intenzifikace těžby, a to nejen z důvodu existence vyšší zásoby dřeva, jak ukázala provedená inventarizace v loňském roce, ale zejména z důvodů dosažení souladu mezi existujícími dlouhodobými požadavky zpracovatelského průmyslu, tedy obecně poptávky na trhu, a mezi disponibilními zdroji dřeva, a to jak co do objemu, tak i co do sortimentní skladby. Bez vyřešení této otázky nebude možné odstranit permanentní napětí v dodávkách, jakožto nebude možné realizovat další plánované zpracovatelské investice v ČR jako např. nová celulózka u Opatovic. Samozřejmě paralelním a klíčovým úkolem zůstává definovat vizi a strategii LČR v dlouhodobém horizontu včetně modelu jeho řízení a fungování.

Jaká budoucnost čeká podnik z hlediska struktury? Mluví se o privatizaci nebo přechodu na akciovou společnost...

Z hlediska budoucnosti LČR lze v současné době pouze konstatovat, že růstový potenciál podniku je obrovský, a to jak pokud jde o kvalitní a profesionální lidské zázemí na všech řídicích úrovních, tak pokud jde o ekonomický potenciál plynoucí ze spravovaného lesního bohatství. Jde o to optimalizovat a skloubit potřeby rozvoje a ochrany lesa s ekonomickými zájmy státu, a to je právě otázka výše uvedeného definování vize strategie dalšího rozvoje LČR z pohledu vlastníka, tedy státu. Osobně se domnívám, že v krátkodobém horizontu není privatizace nosné téma k politické a věcné diskuzi, nicméně ve spojení s realizací např. důchodové reformy a sociálních systémů v ČR si dovedu předsta-

vit i model, kdy budou částečně využity zdroje z dílčí privatizace na tvorbu rezervního důchodového fondu. Pokud jde o změnu právní formy na akciovou společnost, domnívám se, že změna právní formy není až tak důležitá, i když v případě akciové společnosti by existoval větší prostor a flexibilita pro manažerská rozhodnutí. Za mnohem důležitější považuji jasné definování modelu fungování a řízení podniku, přičemž možná změna právní formy je pouze jedním z možných aspektů.

Pojďme se podívat na problematiku ÚOHS. Co pro podnik znamená rozhodnutí antimonopolního úřadu z 31. 1.? Jak velký je význam tohoto rozhodnutí?

Rozhodnutí ÚOHS je velmi zásadní záležitostí, která ovlivní do budoucna řízení v mnoha činnostech, nejen pokud jde o výběrová řízení spojená se správou a ochranou lesa. I když se vedení LČR rozhodlo podat rozklad k rukám předsedy ÚOHS, je zřejmé, že do budoucna musí LČR konat v souladu s evropským soutěžním právem dle zák. 40/2004 Sb.

Proti rozhodnutí ÚOHS podáváme rozklad. Jaký je náš hlavní argument pro změnu rozhodnutí ÚOHS?

Hlavním argumentem je zejména existence rozdílných správních rozhodnutí úřadu v nedávné minulosti a názor, že LČR v aktivní podnikatelské roli nejsou v pozici veřejného zadavatele a nejedná se v dotčených případech o veřejnou zakázku. Nicméně je třeba zdůraznit, že diskuze o interpretaci některých nejednoznačných ustanovení musí být ukončena a v podniku nastaveny organizační mechanismy tak, aby byl tento aspekt během přiměřeného přechodného období zvládnut a plně implementován.

Jaké důsledky bude zmíněné rozhodnutí mít – nejen v lesnických činnostech (těžbě), ale i v běžném chodu podniku?

Nepřímé důsledky je velmi těžké odhadnout, vše záleží na výsledcích nadcházejících jednání se smluvními partnery, a to jak pokud jde o tzv. nové smlouvy, tak pokud jde o hledání kompromisu v řešení případných nároků některých podnikatelských subjektů na náhradu škody. Tato jednání nebudou jednoduchá, bez rozhodování soudů se asi neobejdeme, takže není v současné době možné předjímat ani jejich rozhodování. V každém případě budeme hájit zájmy státu a LČR a snažit se o minimalizaci případných škod.

Zkuste přiblížit harmonogram uzavírání nových smluv a stručně charakterizovat, jak by měla nová výběrová řízení probíhat a jaké změny přinesou.

Z hlediska organizace nových výběrových řízení je zřejmé, že během asi dvou let musí proběhnout faktická revize existujících smluvních vztahů a uzavření nových smluv s vybranými smluvními partnery, a to samozřejmě v rámci spravedlivých a transparentních výběrových řízení. Parametry těchto výbě-

rových řízení velmi úzce souvisí s principy budoucího modelu řízení podniku, proto předpokládám nejprve schválení tezí a principů tohoto nového modelu a následné definování podmínek pro výběrová řízení. Z časového hlediska lze odhadnout pro vypisování prvních výběrových řízení termín květen–červen 2006, ukončení celého procesu do konce roku 2007. Samozřejmě vše záleží na tom, zda se podaří eliminovat hrozby odvolání uchazečů k ÚOHS a s tím spojené spekulativní a destruktivní průtahy tohoto procesu.

Podle odhadů budeme mít nové partnery až na konci roku. Jak to bude do té doby – zůstávají v platnosti staré smlouvy, nebo se vypoví a nahradí je nějaká dočasná forma smluvního vztahu?

Je zatím nedorozhodnuta otázka, zda první výběrová řízení budou revidovat tzv. nové smlouvy, nebo se naopak budou týkat tzv. starých smluv platných do konce roku 2006. Z hlediska napětí na trhu, jakož i s ohledem na nutnost kontinuity v těžbě i komplexní správě lesa je vhodnější rozložit tento proces do více etap a na delší období. Do ukončení těchto výběrových řízení bude trvat stav existující, tj. souběh různých režimů dle stávající smluvní úpravy, příp. souběh s novou variantou dle dříve zmíněných principů modelu řízení podniku.

Už jste měl čas seznámit se s tím, jak funguje obchod se dřívím. Dají se v nejbližší době očekávat nějaké výrazné změny?

Otázka obchodu je po mém soudu složitější než se na první pohled jeví. I když chápu důvody aktivizace obchodní činnosti LČR a tento krok vnímám jako relativně pozitivní, je nutno zároveň zmínit, že současný stav představuje hybrid, který v této podobě nebude a nemůže spolehlivě a efektivně do budoucna fungovat. Je nejen legitimní, ale i nutné nejprve řešit otázku modelu řízení a fungování celého podniku a teprve poté řešit organizaci jednotlivých procesů, tedy i obchodu. S fungováním obchodu je velmi úzce svázána i jeho podpora, chcete-li existence marketingu. Také v tomto ohledu se snažím vybudovat oddělení, které by mělo tuto činnost podporovat a vytvářet i lepší image celého podniku.

Jakou roli bude v této otázce hrát zahraniční obchod?

Zahraněční obchod zaujímá v té výše zmíněné souvislosti zvláštní místo. Domnívám se, že existuje velký potenciál rozvoje a podnik takového rozsahu by měl využít lépe svého postavení a úrovně know-how i pro prezentaci v zahraničí včetně rozumné míry komercializace takové činnosti.

Očekává se pro letošní rok navyšování těžeb? Případně do jaké míry?

Problematika možného navyšování těžeb v tomto roce je složitá, neboť kromě určitého konzervativního mechanismu, založeného existující metodikou tvorby a úpravy LHP, existuje i problém pohotových těžebních kapacit a jejich možného nasmlouvání. Dále bude v tomto roce velmi důležité zvládnout rozsáhlou kalamitu v objemu 1,4 až 2 mil. m³ dřeva, přičemž v některých smluvních jednotkách se jedná až o tři čtvrtiny plánované roční těžby. Bude tedy nelehké operativně a rychle provést změny v realokaci těžebních kapacit a revizi projektů, takže na další systémové zásahy nebude v tomto roce prostor. I tak však lze předpokládat, že objem těžby překročí v tomto roce výrazně hranici 8 mil. m³ a přiblíží se maximální úrovni 8,2 mil. m³.

Lze předpokládat navyšování hospodářského výsledku – jak se v něm projeví kalamita?

Pokud jde o hospodářský výsledek, pak lze zcela určitě počítat s dopady kalamity a těchto změn do finančního plánu. Na jedné straně dojde ke snížení míry zpeněžení z kalamitní těžby, na druhé straně zvýšený objem těžby by tento pokles výnosů mohl kompenzovat, takže by nemuselo dojít k výraznému snížení vykázaného zisku. Nemalou roli bude hrát i zvýšení nákladů na zpřístupnění dříví, jeho dopravu ke zpracovatelům a z hlediska nutnosti plnit existující závazky vůči zpracovatelům i negativní ekonomické dopady záměn sortimentu, zejména kompenzaci za výpadek vlákninového dříví pro celulózky. Definitivní propočet těchto dopadů by měl mít podnik k dispozici ke konci března a poté je předloží k projednání dozorčí radě a zakladateli. ■

Mgr. Alexandra Křížková
tisková mluvčí LČR

Personální změny v managementu LČR k 27. 2. 2006

Personální změny ve vedení podniku Lesy České republiky, s.p.

Z funkce generálního ředitele 21. 2. 2006 odvolán Ing. Vladimír Blahuta, výkonem funkce generálního ředitele pověřen Ing. František Koníček.

Z funkce personálně správního ředitele 14. 2. 2006 odvolán Ing. Vladimír Sova, úsek byl zrušen.

Z funkce ekonomického ředitele 17. 2. 2006 odvolán Ing. Zdeněk Čába a současně bylo zrušeno jeho pověření vedením odboru právního.

Do funkce ekonomického ředitele 27. 2. 2006 jmenován RNDr. Vladimír Veselý.

Do funkce ředitele pro strategii, lidské zdroje a zadávání veřejných zakázek 27. 2. 2006 jmenován George J. Jankovic.

Do funkce ředitele pro obchod a marketing 27. 2. 2006 jmenován Ing. Václav Třeštík.

Do funkce ředitele zahraničních projektů 27. 2. 2006 jmenován Ing. Vladimír Blahuta.

Změny na dalších postech:

K 28. 2. 2006 se vzdal funkce vedoucího odboru finančního řízení a analýz Ing. Jiří Policar, do této funkce byl jmenován Ing. Jiří Kopic.

K 31. 3. 2006 se vzdal funkce vedoucího odboru interní kontroly a auditu Ing. Jan Nouza, výkonem funkce je pověřen Ing. Oldřich Ťulpík.

Do funkce vedoucího odboru marketingu 27. 2. 2006 jmenován Ing. Robert Kvapil.

Do funkce vedoucího odboru právního znovu jmenován JUDr. Pavel Krpata.

Podpis smlouvy o spolupráci s ČSOP

Státní podnik Lesy České republiky učinil další významný krok v oblasti ochrany přírody. Smluvně se zavázal ke spolupráci s Českým svazem ochránců přírody a k poskytnutí finančních prostředků na společně realizované programy v roce 2006.

1. Program Ochrana biodiverzity

V rámci tohoto programu jsou realizovány projekty zaměřené především na terénní práce – mapování výskytu ohrožených druhů či biotopů a jednoduchá opatření na jejich ochranu.

■ Ohrožené druhy dřevin v lesích

Cílem je podpora projektů zaměřených na inventarizaci a ochranu ohrožených druhů dřevin v ČR.

■ Ohrožené druhy bylin v lesích

Cílem je podpora jednotlivých projektů zaměřených na

ochranu ohrožených druhů bylin v lesích, na lesních okrajích, světlinách, podmáčených místech apod.

■ Formica

Cílem je inventarizace a ochrana mravenišť mravenců rodu Formica, propagace ochrany mravenišť.

■ Ochrana vodních a mokřadních ekosystémů v lesích a reintrodukce raků

Program zahrnuje podchycování cenných toků a mokřadů v lesích, zpracování návrhů jejich ochrany a managementu, realizace drobných úprav k jejich ochraně, reintrodukci domácích druhů raků.

■ Lesní hmyz

Pilotní projekty spolupráce při mapování výskytu vzácných a ohrožených druhů hmyzu v lesích kromě mravenců.

■ Sledování a ochrana netopýrů v lesích

Mapování výskytu všech druhů netopýrů a vrápenců žijících v ČR, ochrana jejich letních a zimních stanovišť.

■ Podpora dravců a sov v lesích

Mapování výskytu, vytváření hnízdních možností, realizace projektů sokol, raroh a sýček.

■ Ochrana velkých šelem

Získávání informací z terénu o výskytu rysa, vlka a medvěda a propagace jejich ochrany.

■ Podpora hnízdních možností zpěvných ptáků v lesích, biologická ochrana, vyvěšování a čištění a údržba budek, ochrana doupných stromů

Budky pro pěvce (minimálně 3 typů) budou dodávány ČSOP od LČR.

Dne 15. 2. 2006 byla podepsána smlouva o vzájemné spolupráci mezi státním podnikem Lesy České republiky a Českým svazem ochránců přírody.

Předmětem smlouvy je spolupráce LČR a ČSOP v oblasti ochrany přírody, krajiny, životního prostředí a v oblasti ekologické osvěty, výchovy a vzdělávání v roce 2006. ČSOP se v ní zavázal k realizaci společných programů, které přibližuje příloha této zprávy. LČR se zavázala ke spolupráci na daných programech a k poskytnutí finančních prostředků ve výši 1 985 000 Kč.

Smlouvu pro letošní rok podepsali představitelé obou stran – za LČR generální ředitel Ing. Vladimír Blahuta, za ČSOP předseda Ing. Pavel Pešout a výkonný místopředseda Ing. Erik Geuss. Stalo se tak sedm let a měsíc poté, kdy LČR a ČSOP vzájemnou spolupráci deklarovaly (15. 1. 1999).

„Z pestré palety ochránářských společností jsme si tehdy vybrali právě ČSOP, protože jejich činnost je založena na dobrovolné, praktické práci pro přírodu a na rozdíl od radikálně orientovaných organizací, které se zaměřují spíše na kampaně za ochranu jednotlivých složek přírody, pracují komplexně,“ říká Vladimír Blahuta.

„Během těchto sedmi let se nám daří spolupracovat nejenom na ústřední úrovni, ale především přímo v terénu, na úrovni lesních správ a našich základních organizací. Kvalitní společná terénní práce prakticky na celém území republiky je jedním z nejcennějších výstupů, kterých jsme mohli dosáhnout,“ hodnotí vzájemné vztahy Pavel Pešout.

V Praze 15. 2. 2006

Mgr. Alexandra Křížková
mluvčí LČR, s.p.
krizkova@lesy.cz

Marcela Mikesková
mluvčí ČSOP
csop@ecn.cz

Při podpisu smlouvy

Společně chráníme přírodu

2. Program Národní síť stanic pro zraněné a handicapované živočichy

Obě strany spolupracují na realizaci tohoto programu především s vědomím jeho významu při propagaci myšlenek obecné ochrany přírody a pozitivního vztahu k přírodě. Program záchrany dočasně handicapovaných živočichů je blízký a lehce srozumitelný široké veřejnosti a dobře lze jeho prostřednictvím veřejnost upozorňovat na příčiny zraňování živočichů – obecné problémy ochrany přírody (znečišťování, nevhodné technologie, rozvoj dopravy atd.) – a tak ji vychovávat. Program není určen pro záchranu nepůvodních druhů živočichů či držení nadměrného množství živočichů trvale handicapovaných.

3. Program Environmentální osvěta, výchova a vzdělávání

Prostřednictvím tohoto programu obě strany pozitivně působí především na ochranářskou veřejnost. K tomuto působení se využívá dlouhodobých, zavedených aktivit, jako jsou tradiční soutěže pro žáky a studenty (Zelená stezka – Zlatý list, Ekologická olympiáda) či fotosoutěž a všeobecně oblíbená péče o studánky. Aktivita jsou ve velké míře realizovány ve spolupráci s rozsáhlou sítí center ekologické výchovy ČSOP.

■ Program Studánky

Program si klade za cíl vytvořit osobní vztah účastníků, zejména dětí, ke „kousku přírody“ (v tomto případě studánce) do té míry, že se o něj budou dlouhodobě starat.

■ Program Pohledy do přírody

Fotosoutěž je otevřená všem dětem a obecně mladým lidem, je zaměřená především na problematiku přírody a vede ke kladnému emotivnímu působení na mladou generaci formou vnitřního prožitku. Výstupem Fotosoutěže bude jednak výstava nejlepších prací (ve spoluprá-

ci s MŽP, regionálními muzei, složkami ČSOP, případně dalšími institucemi), publikace výsledků + snímků v časopisech (Magazín Fotografie, Lesu zdar...). Propozice i výsledky budou zveřejněny na internetových stránkách.

■ Ekologická olympiáda (pro studenty středních škol ve věku 15–18 let)

Spolupráce v Ekologické olympiádě se předpokládá ve formě:

- účasti odborníků LČR při tvorbě soutěžních úkolů, v hodnotitelských porotách a ve večerních přednáškách a besedách,
- věnováním odměn pro soutěžící (celkem cca 400 soutěžících v 9 regionálních kolech, na Národním kole 1. místo: 3 soutěžící)

■ Zelená stezka – Zlatý list (pro děti ze základní školy ve věku 10 až 15 let)

Celostátní soutěž dětských kolektivů s mezinárodní účastí je zaměřena na poznávání přírody, její ochranu a obecné environmentální souvislosti na úrovni dětí do 15 let. Důraz je kladen především na pobyt v přírodním prostředí. Spolupráce na regionálních i finálovém kole bude realizována především následujícími formami:

- účastí pracovníků LČR jako odborníků na lesnickou problematiku a zajištěním odborných přednášek,

■ Program Podpora působení na veřejnost, podpora zvyšování spotřeby českého dřeva jako obnovitelného zdroje

Vybraným subjektům ČSOP – především ekocentrům – budou podpořeny návrhy projektů systematického působení na děti, mládež i dospělou veřejnost, zaměřené na zvýšení spotřeby českého dřeva, s cílem tyto projekty následně aplikovat i v ostatních zařízeních ČSOP působících na veřejnost.

redakce

Výroba a obchodní činnost Lesů České republiky v roce 2005

Všichni provozní pracovníci byli více či méně vtaženi do rozbíhajícího se procesu obchodu se dřívím. V tomto období se velmi zřetelně projevila nezbytnost propojení výroby dříví a obchodní činnosti. To však neznamená, že by měla být snížena důležitost ostatních lesnických činností, jako je lesní semenářství, pěstování lesa, ochrana lesa, ochrana přírody, naplňování cílů veřejného zájmu a podobně. Každá z lesnických disciplín musí mít své nenahraditelné místo v celém procesu fungování podniku. Pokud je v některém období věnována větší pozornost pěstební činnosti, těžbě nebo obchodu, tak to může být pouze na časově omezené období.

Pěstební činnost

V roce 2005 představovaly přímé náklady na výkony pěstební činnosti 1572 mil. Kč, což je mírná úspora oproti projektované částce, která činila 1697 mil. Kč. Neustále se nám nedaří zajistit plošně odpovídající obnovu prvního věkového stupně. Nemůžeme být proto ani spokojeni s úrovní přirozené obnovy, která se oproti minulým rokům snížila. Ve výchovných zásadách se dařilo plnění prořezávek, naopak nebyly v plné míře splněny probírky.

Ochrana lesa proti kůrovci

V roce 2005 bylo celkem zpracováno 413 tis. m³ kůrovcového dříví, což představuje snížení oproti roku 2004 o 169 tis. m³ a proti roku 2003 o 264 tis. m³. Pokles ve zpracování kůrovcového dříví byl zaznamenán zejména na LS

Opava, LS Vítkov, LS Ostrava, dále na LS Náměšť nad Osl. a LS Tábor. Nárůst kůrovcových těžeb byl patrný např. na LS Vodňany a LS Přeštice. Celkem bylo v loňském roce položeno 169 tis. ks lapáků a instalováno 32 tis. lapačů. Přesto, že došlo ke snížení objemu vytěženého kůrovcového dříví, nemůžeme být se stavem vývoje kůrovců úplně spokojeni. Vzhledem k nové kalamitě ze začátku roku 2006 bude opět nutné věnovat monitoringu a zpracování kůrovcového dříví prioritní pozornost.

Těžební a obchodní činnost

Celkově bylo za LČR vytěženo v roce 2005 7 716 tis. m³ dříví. To představuje překročení plánu o 82 tis. m³. V průběhu roku došlo několikrát k reibilanci těžebních limitů jak v rámci jedno-

Přehled vybraných ukazatelů hospodaření:

Výměra porostní půdy a holiny

rok/year	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
výměra por. půdy (tis. ha)	1 424	1 391	1 371	1 351	1 343	1 333	1 330
holina k 31. 12. (ha)	11 962	11 084	10 295	10 335	11 296	10 947	10 616
holina k 31. 12. (%)	0,84	0,80	0,75	0,76	0,84	0,82	0,80

Podíl jehličnatých a listnatých dřevin v obnově lesa

rok 1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
jehličnaté (ha)	7 036	6 629	6 075	5 609	5 135	6 091	5 729
z toho jedle (ha)	362	556	589	468	453	490	442
jedle % z umělé obnovy	3,08	5,11	5,95	5,22	5,61	5,10	4,79
listnaté (ha)	4 703	4 249	3 819	3 357	2 934	3 525	3 497
listnaté % z umělé obnovy/%	40,07	39,06	38,60	37,45	36,36	36,66	37,91
MZD (%)	43,15	44,17	44,55	42,67	41,98	41,76	42,70

Vývoj podílu přirozené obnovy

rok/year	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
první obnova celkem (ha)	10 843	11 123	10 450	9 809	10 185	11 201	10 340
přirozená obnova (ha)	1 550	1 981	2 444	2 471	2 724	3 082	2 335
přirozená obnova (%)	14,30	17,80	23,99	25,19	26,75	27,51	22,58

tlivých krajských inspektorátů, tak u přímo řízených lesních závodů. Hlavním důvodem úprav plánu těžeb byla nutnost zpracování nahodilých těžeb a nutnost naplnění dodávek některých sortimentů dříví.

Od počátku roku 2005 se podnik orientoval na vlastní obchodní činnost na smluvních územních jednotkách, kde byly uzavřeny smlouvy na přechodné období od 1. 1. 2005 do 30. 6. 2005. Dále byla vlastní obchodní činnost realizována v souladu se zněním nových smluv uzavřených k datu 1. 7. 2005 a na základě výsledků dílčích výběrových řízení a zadání referenčních těžeb. Celý proces vlastní obchodní činnosti procházel počáteč-

ními nesnázemi, ale postupně se zaměstnanci zajišťující obchodní činnost v této oblasti dost dobře orientovali.

Pro zástupce lesních správců, referenty pro obchod, pracovníky pro obchod a marketing KI a obchodníky LZ byly v průběhu roku pořádány semináře pro podporu obchodních dovedností. Většina absolventů hodnotila tato školení velmi pozitivně.

Co se týče plnění plánu dodávek dříví na I.–IV. Q 2005, byl celkový plán za KI 993 757 m³, za lesní závody 281 510 m³, což ve výsledku za celý podnik je více než 1 530 012 m³. V plnění plánu dodávek k 31. 12. 2005 pak bylo dosaženo celkem za LČR 1 610 888 m³ dříví, to znamená 105% celkového plnění.

Tabulka plnění těžby dřeva za rok 2005 dle KI a LZ

TĚŽBA DŘÍVÍ	Plán těžby dříví na I.–IV. Q. 2005			Plnění těžby dříví k 31. 12. 2005			
	Těžba jehl. m ³	Těžba list. m ³	Těžba celkem m ³	Těžba jehl. m ³	Těžba list. m ³	Těžba celkem m ³	Plnění v %
11 KI Frýdek-Místek	1 016 355	87 545	1 103 900	1 051 446	88 573	1 140 019	103
13 KI Šumperk	582 590	166 810	749 400	601 301	144 769	746 069	100
15 KI Zlín	313 797	170 103	483 900	330 552	154 275	484 827	100
16 KI Brno	355 940	144 420	500 360	370 838	126 996	497 834	99
18 KI Jihlava	541 105	12 195	553 300	545 245	10 241	555 486	100
19 KI Choceň	328 115	35 540	363 655	332 675	31 408	364 083	100
21 KI Brandýs	300 500	84 600	385 100	310 415	83 454	393 869	102
28 KI Č. Budějovice	853 500	56 800	910 300	903 345	49 537	952 882	105
30 KI Plzeň	772 270	34 480	806 750	778 339	26 153	804 492	100
32 KI Karlovy Vary	472 750	7 200	479 950	472 629	7 123	479 842	100
33 KI Teplice	187 570	68 155	255 725	191 211	63 093	254 304	99
36 KI Liberec	231 613	35 427	267 040	232 358	31 798	264 156	99
37 KI Hradec Králové	233 111	27 997	261 108	234 075	26 338	260 413	100
Celkem KI	6 189 216	931 272	7 120 488	6 354 428	843 848	7 198 276	101
4 LZ Židlochovice	12 700	87 300	100 000	12 717	89 386	102 103	102
5 LZ Boubín	124 800	5 200	130 000	124 757	5 435	130 192	100
6 LZ Konopiště	78 980	5 920	84 900	69 750	3 538	73 288	86
9 LZ Kladská	94 500	500	95 000	94 800	350	95 150	100
11 LZ Dobříš	111 700	2 800	114 500	114 800	2 200	117 000	102
Celkem LZ	422 680	101 720	524 400	416 824	100 909	517 733	99
CELKEM LČR	6 611 896	1 032 992	7 644 888	6 771 252	944 757	7 716 009	101

Hospodářská úprava lesů

Hlavní činnost hospodářské úpravy byla tradičně zaměřena na obnovu lesních hospodářských plánů pro LČR. V průběhu roku 2005 byly dokončeny práce u LHP s platností od 1. 1. 2006. Jednalo se celkem o 10 LHC na 9 organizačních jednotkách. Zároveň probíhalo schvalování LHP s platností od 1. 1. 2005. V uplynulém roce byly vyhlášeny obchodní veřejné soutěže na zpracování LHP s platností od 1. 1. 2007. Těmito soutěžemi prošlo 9 LHC s celkovou předpokládanou výměrou 119 tis. ha.

Vodní hospodářství

Činnost na úseku vodního hospodářství byla v roce 2005 zaměřena především na realizaci preventivních opatření za účelem protipovodňové ochrany ohrožených území. V rámci výkonu správy vodních toků a souvisejícího majetku bylo dle předběžných výsledků v loňském roce použito na akce stavebního charakteru 192,1 milionu Kč z vlastních zdrojů podniku a z dotací bylo čerpáno 74,7 milionu Kč. Jedná se především o dotace z MZe na programy „Protipovodňová opatření“ –

17,4 milionu Kč a „Odstraňování povodňových škod z roku 2002“ – 33,4 milionu Kč a dále na stavby ve veřejném zájmu na tocích v lesích – hrazeny pouze rozestavěné akce v objemu 17,4 milionu Kč. Byla zahájena nová možnost čerpání dotací z fondů EU – byl využit „Operační program zemědělství“ v nárokovaném objemu za rok 2005 – 19,4 milionu Kč. Souběžně s tím probíhá příprava na možnost čerpání dotačních prostředků z Evropského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

Součástí péče o vodní toky je také péče o břehové porosty. V roce 2005 byly provedeny práce za 14,8 milionu Kč.

Předpokládané plnění pro rok 2005 bylo v oblasti vlastních zdrojů celkem 232,3 milionu Kč. Z dotací pak bylo získáno 64,4 milionů Kč investic a 10,3 milionu Kč neinvestic.

Celkově tak činil předpoklad plnění správ toků v roce 2005 167,9 milionu Kč investic a 139, 1 milionu Kč neinvestic. V součtu to tedy činí 307 milionů Kč.

Ing. Karel Luňák
výrobně technický ředitel

Lesy v sousedství hlavního města

Na území Středočeského kraje, který je svou rozlohou největším krajem České republiky, působí inspektorát LČR, který sídlí v Brandýse nad Labem. Budova inspektorátu se nachází na tzv. „Ostrůvku“, který tvoří předěl mezi Brandýsem a Starou Boleslaví.

Ing. Ivan Hula

Ředitelem krajského inspektorátu v Brandýse nad Labem je Ing. Ivan Hula (56 let). Funkci ředitele zastává od roku 1992. Je pro ni odborně připraven studiem na LF VŠZ Brno, postgraduálním studiem Ekonomiky a řízení lesního hospodářství a také předchozí praxí na LZ Kácov, Vlašim a Mělník. Na KI pracuje spolu s ním ještě dalších 8 zaměstnanců. I z letmého pohledu je vidět, že ředitel je v práci ve svém živlu. Štíhlý, svižný, současně

však klidný a rozvážný, dokládá svým vzhledem, že je mužem na svém místě. Pro zaměstnance krajského inspektorátu i lesních správ je zkušeným, odpovědným manažerem, na jehož rozhodnutí je spolehnouti.

Na otázku, jak by definoval své profesní a osobní krédo, odpovídá lakonicky: „Inklinuji k lesnímu provozu, nikdy jsem se nevyhýbal odpovědnosti a mám rád, když věci fungují.“ Bezprostřední sousedství hlavního města zbystřilo jeho cit pro komplexní vnímání funkcí lesa a významu o jeho péči.

Charakteristika Středočeského kraje

Kraj leží v centrální části České kotliny. Ve své severní a východní části je rovinatý, na jihu a jihozápadě převládají vrchoviny. Nejnižším místem je Labe v severní části okresu Mělník (153 m), nejvyšším bodem je Tok (865 m), vrchol brdských hřebenů. Kraj tvoří nedílný geografický celek spolu s Prahou. Charakteristiku kraje dokresluje množství rekreačních lokalit, především v obou přípražských okresech (Praha-východ a Praha-západ) a údolích řek Sázavy, Berounky a Vltavy. Na území kraje jsou významné chráněné krajinné oblasti a přírodní rezervace (ChKO Křivoklátsko, Český kras, Kokořínsko a Blaník, PR Velký a Malý Blaník, Černínovsko a Voděradské bučiny.)

Lesní hospodářství

Ing. Hula zdůrazňuje, že právě zmíněné údaje dokládají složitost podmínek pro kvalitní a úspěšné lesní hospodaření. Vzhledem k historicky dané hustotě osídlení a objemu průmyslové výroby dosahuje lesnatost v kraji necelých 27 %, což je 297 098 ha. Nejvyšší je na

okrese Příbram (43,7 %) a nejnižší pak na okrese Nymburk (16,1 %).

Vlastníkem 52 % lesů je zde stát. 44 % obhospodařují Lesy České republiky (124 000 ha). Jižní, jihovýchodní a jihozápadní část kraje je lesnatější. Výrazně tu dominuje smrk. Ve zbylé části kraje převládá borovice a listnaté dřeviny s převahou dubu.

Území kraje zahrnuje řadu přírodních lesních oblastí (8 PLO) – Křivoklátsko a Český kras, část Brdské vrchoviny, Středočeská pahorkatina, Polabí, část Severočeské pískovcové plošiny, Český ráj, Rakovnicko-kladenská pahorkatina. Pro každou PLO je zpracován samostatný oblastní plán.

Starosti přináší 1400 ha státních lesů v Praze, které spravuje KI. Jde o příměstské lesy s výraznou rekreační funkcí. Jejich zatížení je nadměrné. Hospodaření v nich vyžaduje zvýšenou odpovědnost. Rekreační funkce zde musí být respektována a zachována.

V obvodu působnosti krajského inspektorátu hospodaří šest lesních správ. V kraji jsou také dva lesní závody Konopiště a Dobříš. Vodní toky spravuje Správa toků Benešov.

LS Nymburk. Výměra lesní půdy LČR je zde 13 300 ha. Katastrální výměra činí 174 000 ha. Výměra pozemků, na kterých vykonávají LČR OLH, je 3900 ha. Převládá borovice a dub. Zastoupení cílových HS (č.: %) – 25 : 37 %, 27 : 22 %, 23 : 13 %, dále 13, 19, 29, 43, 45, 47. Zastoupené lesní oblasti – Polabí, Český ráj. Počet chat na lesních pozemcích: 600.

LS Mělník. Výměra lesní půdy LČR je zde 14 800 ha. Katastrální výměra činí 184 600 ha. Výměra pozemků, na kterých vykonávají LČR OLH, je 3060 ha. Převládá borovice. Zastoupení cílových HS (č.: %) – 13 : 47 %, dále 19, 21, 23, 25, 27, 29, 41, 43, 45, 47, 01. Zastoupené lesní oblasti – Polabí, Severočeská pískovcová plošina. Počet chat na lesních pozemcích: 550.

LS Lužná. Výměra lesní půdy LČR je zde 13 200 ha. Katastrální výměra činí 78 800 ha. Výměra pozemků, na kterých vykonávají LČR OLH, je 2280 ha. Převládá smrk a borovice. Zastoupení cílových HS (č.: %) – 43 : 36 %, 23 : 18 %, 45 : 17 %, dále 21, 25, 27, 29, 41, 13, 47. Zastoupené lesní oblasti – Rakovnicko-kladenská pahorkatina, Křivoklátsko, Polabí.

LS Křivoklát. Výměra lesní půdy LČR je zde 14 000 ha. Katastrální výměra činí 29 000 ha. Výměra pozemků, na

**Krajský inspektorát
Brandýs nad Labem**

kterých vykonávají LČR OLH, je 970 ha. Převládá smrk, dále borovice, dub a buk. Zastoupení cílových HS (č.: %) – 45 : 16 %, 44 : 17 %, 25 : 17 %, dále 13, 15, 21, 23, 29, 43, 47. Zastoupené lesní oblasti – Křivoklátsko, Český kras.

LS Nižbor. Výměra lesní půdy LČR je zde 14 200 ha. Katastrální výměra činí 91 600 ha. Výměra pozemků, na kterých vykonávají LČR OLH, je 2384 ha. Převládá dub, borovice a smrk. Zastoupení cílových HS (č.: %) – 23 : 21 %, 25 : 19 %, dále 21, 41, 45, 47 + řada HS vylišených pro chráněná území a mimořádně nepříznivá stanoviště. Zastoupené lesní oblasti – Český kras, Křivoklátsko, Rakovnicko-kladenská pahorkatina, Polabí.

Těžba v r. 2005	Skutečnost (v m ³)
LS Nymburk (174)	51 358
LS Mělník (176)	56 087
LS Lužná (179)	55 256
LS Křivoklát (180)	51 530
LS Nižbor (181)	52 038
LS Kácov (187)	123 098
Celkem KI (921)	390 136

Jedna z převládajících dřevin na LS Nižbor

Zima v doubravách

>>

Louňovice pod bájnou horou Blaník

>>

>> LS Kácov. Výměra lesní půdy LČR je zde 15 500 ha. Katastrální výměra činí 157 000 ha. Výměra pozemků, na kterých vykonávají LČR OLH, je 7 625 ha. Výrazně převládá smrk. Zastoupení cílových HS (č.: %) – 47 : 30 %, 45 : 27 %, 43 : 15 %, dále 01, 21, 23, 25, 27, 29, 41, 51, 53, 55, 57, 59. Zastoupené lesní oblasti – Středočeská pahorkatina, Českomoravská vrchovina, Polabí. V obvodu působnosti krajského inspektorátu je 113 vlastních honiteb, z toho 4 obory. Většina z nich je již pronajata. Lesní správy užívají ve své režii 9 honiteb. Aktuálním problémem je udržení spárkaté zvěře ve stavech pro les únosných. Stávající situaci hodnotí ředitel stručně: „LČR procházejí krátkodobě složitým obdobím. Nesporně jsme vždy byli úspěšnou firmou a máme předpoklady, aby tomu tak bylo i nadále. Přechodné problémy, které nás provázely, byly sice nepříjemné, z dlouhodobého hlediska bych jim však nepřikládal zásadní význam. Věřím, že situace se brzy uklidní, a LČR, kterým bylo svěřeno právo hospodařit s velkou částí státního lesního majetku, upevní své postavení lídra v systému lesního hospodářství ČR.“ Ředitel pak shrnuje situaci KI: „V rámci KI se v loňském roce vytěžilo 390 tisíc m³ dřeva, při obnově 900 ha. Výchovné zásahy v porostech do 40 let byly provedeny na ploše 3500 ha. V posledních letech se zvýšil podíl nahodilých těžeb. Výrazný srážkový deficit a teplé počasí v roce 2003 oslabilo lesní porosty a vytvořilo příznivé podmínky pro vývoj lýkožrouta. Nepříjemný byl také nástup sypavek na oslabené porosty borovice černé a její rychlé odumírání, které dosud pokračuje. Tento problém hodnotíme jako závažný, lokální zastoupení této dřeviny na lesních správách Nižbor a Mělník není zanedbatelné a účinná opatření doposud neexistují.“

Pupeny smrku ztepilého

Závěrem ředitel zdůrazňuje: „KI naplňuje strategii LČR, tj. trvale udržitelné hospodaření, při kterém je společně s posilováním mimoprodukčních funkcí lesa produkováno dostatečné množství dřeva. V našich podmínkách to znamená respektování požadavků veřejnosti, která akceptuje produkci dřevní hmoty, současně však požaduje les přístupný a využitelný z pohledu relaxace a rekreace. Pro nás to znamená volit tomu přiměřené přístupy při obnově a výchově lesních porostů. Důraz při tom kládeme na maximalizaci hospodářských výnosů.“

Mladý porost lípy na prostoru Loreta

Typická krajina středního Posázaví

Kvalitní klenová mlazina

Správa velká rozlohou i úkoly

V rámci KI Brandýs nad Labem významnou pozici zaujímá a vhodným příkladem lesního hospodářství ve středočeského regionu je Lesní správa Kácov.

Když jsme vybírali středočeskou lesní správu vhodnou pro představení v našem časopise, shodli jsme se spolu se ředitelem KI v Brandýse nad Labem na LS Kácov. V rámci KI Brandýs nad Labem zaujímá významnou pozici a je vhodným příkladem lesního hospodářství v rámci středočeského regionu. Také lesní správce, Ing. Jaroslav Jančík, který kácovskou správu vede, je osobností, jakou nelze přehlédnout v rámci kraje ani v rámci celého podniku. 41 roků, které prožil při své praxi na řadě míst v lesním hospodářství, je doba vskutku impozantní. Jeho profesní zkušenosti jsou výjimečné. Spolu s jeho osobním vztahem k lesu jsou zárukou kvalitní práce a zdrojem mnoha cenných poučení pro odborníky i veřejnost. Rozhovor s ním tento předpoklad beze zbytku potvrdil.

Období, ve kterém jsem Kácov navštívil, bylo pro polovinu února typické. Přechodná mírná obleva sice nedávala mnoho příležitostí pro obhlídku porostů, byla však o to příhodnější pro nerušený rozhovor v architektonicky účelně a esteticky působivě koncipované budově správy. Ing. Jančík a jeho spolupracovníci mohou být na své sídlo právem hrdi. Zejména když se v závěru loňského roku podařilo budovu postavenou v roce 1997 rozšířit a doplnit o další potřebné kanceláře a prostory určené pro větší jednání. Lesní správce se i zde projevil jako zkušený a předvídavý manažer. Zajistil, aby přístavbu navrhl architekt, který původní budovu projektoval. Dokázal tak, že předvídavě pečuje nejen o svěřené lesní porosty, ale také o své spolupracovníky.

Kácovská správa patří ke správám velkým rozlohou i úkoly. Jejich 11 původních revírů se rozrostlo při organizačních úpravách v lednu loňského roku o revíry Bohdaneč a Dolní Kralovice z LS Ledec nad Sázavou a revír Bratčice ze zrušené LS Ronov nad Doubravou.

Dnes má správa při katastrální rozloze 157 000 ha 14 revírů a obhospodařuje 15 500 ha lesní půdy LČR. Funkci odborné-

Ing. Jaroslav Jančík

ho lesního hospodáře vykonává na 7 250 ha lesa dalších vlastníků. V rámci KI je správou největší. Ing. Jančík zdůraznil, že naprostou převahu zde mají lesy hospodářské ale nezanedbatelný podíl mají i lesy ochranné a lesy zvláštního určení. V prvním případě to je CHKO Blaník. Ve druhém jsou to lesy chránící vodní nádrž Želivku (jeden z rozhodujících zdrojů

Kácov se zámekem ve správě LČR

pitné vody pro hlavní město) a nádrž Vrchlice, která plní tuto funkci pro město Kutná Hora.

Roční těžba přesahuje na správě 120 000 m³, zalesňováno je zde ročně cca 150 ha. Převahu mají živná a oglejená stanovištní řada, třetí v tomto pořadí je řada kyselá. Nejvíce je zde zastoupen 4. vegetační stupeň. Převažují hospodářské soubory 47 a 45 a také 43. Skladba je však velmi pestrá, LHP vylišuje v rámci správy více než 40 hospodářských souborů.

V rámci věkové skladby je nadprůměrné zastoupení vyšších věkových stupňů. Hluboko pod normálem je naopak zastoupení 1.–6. věkového stupně. Správa proto řeší v tomto decenniu nárůst obnovných těžeb. Celková těžba přesahuje 8 m³ na jeden ha.

Ve dřevinné skladbě vysoce dominuje smrk se svým dvoutřetinovým plošným podílem a třičtvrtinovým podílem v zásobách. Tyto údaje dokládají ekonomický význam správy v rámci KI i pro celý podnik. Podíl listnáčů dosahuje na území správy 15 %.

Vysoké procentické zastoupení smrku však přináší i nárůst nahodilých těžeb a nutnou ochranu před lýkožroutem smrkovým. V posledních letech i před lýkožroutem lesklým.

V této souvislosti připomněl lesní správce medializovaný případ kalamitního rozšíření kůrovce na lesním majetku bývalého velkostatku Soutice (dvoutřetinovým vlastníkem zde byl mediálně známý p. Horský). Pozice správy (minoritního vlastníka) se posléze vyjasnila a stabilizovala pravomocným rozhodnutím soudu z ledna 2005. Tímto rozhodnutím došlo

k reálnému rozdělení lesa. Přes mimořádnou časovou tíseň správa zabezpečila zpracování a odvoz kůrovcové hmoty (přes 2 000 m³) i přípravu plochy a vlastní zalesnění. Vše v zákonem termínu. (Rozhodnutí soudu nabylo platnosti v lednu 2005 a veškeré práce musely být provedeny do dubna téhož roku.) V té době byly položeny stovky lapáků (cca 1 000 m³) a současně instalováno i značné množství nezbytných lapačů. Ing. Jančík se v této souvislosti s uznáním vyslovil o výborné práci LZ Konopiště. S přispěním jeho kapacit zde byly realizovány veškeré nezbytné práce a kalamita byla eliminována. Ocenil rovněž aktivní přístup revírníků při průběžné osobní kontrole lapáků, prováděné souběžně s plněním všech provozních úkolů a povinností.

Ing. Jančík přitom zdůraznil, že na správě je důsledně dodržován předepsaný podíl MZD při obnově (buk, dub, javor, klen). Připomněl i pozornost, která je zde věnována jedli. Při zalesňování dosahuje její podíl min. 5 %. Úspěšně se daří realizovat i její přirozenou obnovu. Na správě je nyní téměř 13 ha jedlových oplocenek. První vznikaly již v roce 1993, nejvíce jich přibýlo po roce 2000. Podobná pozornost je věnována i buku.

Vnášení MZD se obvykle neobejde bez oplocení kultur. Jejich ochrana bez oplocování často nevede k úspěchu. Na správě je však současně realizována i chemická ochrana prostředkem Roundup, a to i na větších plochách. Výhody jsou zřejmé – snížení nákladů o cca 50 %. Tento způsob je náročný na technologickou kázeň a vyžaduje podrobnou instruktáž a odpovědný přístup pracovníků, kteří ji provádějí. Vyžaduje také častou kontrolu ze strany revírníků. Při tomto přístupu je však dosahováno dobrých výsledků a tato ochrana se tak jeví jako účelná a efektivní.

Lesní správce přitom upozornil na trvalý význam „zajištění kultury“ jako nezbytného kritéria při zalesňování. Realizace vlastních zalesňovacích prací sama o sobě ještě není zárukou konečného úspěchu. O něm lze hovořit až poté, kdy je kultura skutečně zajištěna. Kvalitu přístupu ke všem úkolům s tím spojených lze v praxi hodnotit právě zajištěním kultury.

V rozhovoru se ing. Jančík věnoval také významu vlastního obchodování. Na správě, která obchoduje přes 20 000 m³ ročně, je věnována zvýšená pozornost přípravě personálu na tuto činnost. Lesní správce zdůraznil, že význam obchodní činnosti bude na LS narůstat. Připravenost realizovat ji efektivně bude nezbytná jako součást úspěšné realizace celkové činnosti správy.

Závěr rozhovoru lesní správce věnoval CHKO Blaník, v jejímž rámci jsou PR Velký Blaník a Malý Blaník. K jejich prvořadým funkcím patří ochrana tamních přirozených bučin. Rovněž dokladoval na konkrétních příkladech realizaci akcí Programu 2000. Lesní správa realizovala v jeho rámci obnovu studánek a pramenišť, lesních kapliček, altánků a odpočívadel. Přestože se těmito počínům dostává zaslouženého uznání většiny veřejnosti, jsou v řadě případů devastovány bezohlednými vandaly. Pracovníci správy tak zaznamenali bezdůvodné, opakované ničení altánků a odpočívadel, někdy i jejich zcizení. Napříště se správa bude podílet především na značení stezek pro cykloturisty. ■

Připravil Jan Brandejs
podnikové ředitelství LČR

Vycházka do porostu

Sídlo, adresa, kontaktní údaje:

Lesy České republiky, s.p.
KI Brandýs nad Labem

Nábřeží 120
250 40 Brandýs nad Labem
e-mail: oi21@lesy-cr.cz
tel: 326 902 552
fax: 326 902 760

Problémy středních lesnických škol

Střední lesnické školy se potýkají s úbytkem žáků, horším uplatněním absolventů a získáváním kvalitních učitelů. Kde jsou skutečně problémy a jaká cesta z nich vede, prozrazuje Ing. Josef Svoboda, ředitel lesnické školy ve Žluticích.

Co je nového na vaší škole?

Od roku 2001 máme nového zřizovatele, Krajský úřad Karlovy Vary. Získali jsme tak statut regionální školy, přestože studenti jsou z celé České republiky. Na druhou stranu se tato změna projevila ve zlepšení finanční podpory našeho školního polesí. Myslím tím zejména připravovanou rekonstrukci nové budovy našeho polesí.

Hodně se hovoří o horším uplatnění středoškoláků v lesnictví. Jak ho vnímáte?

Od roku 1995 až 1997 nastal zřetelný posun v uplatnění středoškoláků, neboť jsou v mnoha organizacích nahrazováni vysokoškoláky (lesnickou fakultu ČZU v Praze ukončili první absolventi v roce 1996 – pozn. redakce). Veřejnost také vnímá uplatnění středních lesnických škol jako velmi úzké, ale osobně jsem opačného názoru. Myslím si, že díky širokému učebnímu plánu je uplatnění absolventů středních škol vysoké. Nasvědčuje tomu i informace z úřadů práce, které máme. Odhadujeme, že úřady práce evidují pouze asi 1,5 % našich uchazečů.

Z absolventů naší školy 40–45 % nachází po škole práci v lesnictví, většina z nich se uplatní u akciových společností, ale dost jich pracuje i u LČR a soukromých a městských lesů. Část z nich je též v primárním zpracování dřeva, např. pilařské provozy a manipulační sklady. Další studium na vysokých školách zahájí cca dalších 40 %, z nichž pak více jak polovina školu dokončí.

Upravujete studijní plány podle požadavků firem?

Rozvíjí se spolupráce mezi krajským inspektorátem LČR, krajským úřadem a naší školou při přípravě rámcových vzdělávacích programů. Jeden z pracovníků LČR provádí audit předmětů a výsledkem bude hodnocení, jak jim profilově vyhovujeme. Z hlediska budoucího uplatnění by u toho měly být i jiné organizace, ale jsme rádi alespoň za stávající stav.

Jaké trendy vidíte ve středoškolském vzdělávání?

I na naší škole se projevuje všeobecný pokles zájmu o odborné školy, je to znát zejména již u přijímacích řízení, která jsou dnes prakticky bezpředmětná, a do prvních ročníků nastupuje většina přihlášených. Na druhou stranu si myslím, že jejich zájem o studium nasvědčuje, že obor je pro ně zajímavý. V prvním ročníku proto dochází k určité selekci studentů, zejména od matematiky a jazyků.

Naproti tomu výrazně roste zájem o distanční studium. Velké množství žadatelů, kteří si chtějí takto získat kvalifikaci, má pouze základní vzdělání nebo výuční list. Překvapením pro mě je, že většina z nich je poměrně mladých, od 25 do 35 let. Je to však pro ně velmi obtížné, protože musí absolvovat prakticky všechny předměty v obdobném rozsahu jako denní studenti s výjimkou tělocviku, řízení motorových vozidel atd. Odhaduji, že z těchto studentů okolo 80 % nedokončí první ročník. Na distanční studium se také hlásí i absolventi středních a vysokých škol, kteří potřebují pouze doplnit lesnické vzdělání – např. ekonomové. S těmi nejsou žádné problémy.

Jaké máte názor na vyšší odborné školy?

Na naší škole vyšší odborná škola není, a proto se absolventi hlásí na jiné (Písek, Trutnov). Mám ale za to, že se z jejich

Ing. Josef Svoboda (12. 12. 1951)

- absolvent střední lesnické školy v Trutnově (1973)
- absolvent lesnické fakulty VŠZ v Brně (1978)
- pracoval v různých pozicích u Státních lesů LZ Zbiroh (1980–1989)
- učitel odborných lesnických předmětů na SLŠ ve Žluticích (198–1998)
- ředitel SLŠ ve Žluticích (od 1998)

pohledu jedná pouze o získání času, protože se např. nedostali na vysokou školu nebo nenašli práci. Podle mého názoru zaměstnavatelé v lesnictví dosud nevnímají vyšší odbornou školu jako ukazatel vzdělání, spíše se dívají na praxi a známky.

Jaký je váš názor na zrušení odborného učiliště v Abertamech?

Největším problémem pro nás bylo, že veřejnost vnímala, že končí SLŠ Žlutice. Hlavně ale učiliště mělo smysl ve výchově kvalifikovaných dělníků, což nenahradí žádné rekvalifikační kurzy.

A co spojování středních lesnických škol a učilišť?

Je tendence, aby např. obsluha harvestorů měla středoškolské vzdělání, ale žádná ze středních škol nemá prostředky na výchovu operátorů těžebních strojů. Podle mého to spíše spěje k tomu, co už tu kdysi bylo: absolvovat učiliště a pak střední školu.

Učebna

Jak je to s odbornou a zájmovou činností studentů?

Veškeré volnočasové aktivity studentů závisí zejména na kvalitním vedení studentů a schopnosti učitelů zaujmout, jediné tak jde dosáhnout výrazných výsledků.

Na naší škole se daří zejména myslivosti a sportu. Z mysliveckých aktivit bych vyzdvihl možnost vyžití na školním polesí. Úspěchy jsme dosáhli zejména u vábení – jeden z našich studentů reprezentuje i na mezinárodních soutěžích. Škola také podporujeme troubení, a to ve spolupráci s místní lidovou školou umění.

Všechny tyto aktivity dají možnost studentům v něčem vyniknout, dodá jim to sebevědomí, což se kladně projeví i v jejich celkových studijních výsledcích.

Praxe studentů je nedílnou součástí výuky. Máte s organizací problémy?

Mám velmi dobrou zkušenost. Část provádíme na školním polesí, kde po rekonstrukci budovy získáme lepší zázemí. Ale významně spolupracujeme i s akciovou společností Solitera, Vojenskými lesy a dalšími – zejména co se týče ukázek technologií, exkurzí apod. Při organizaci praxí v místě bydliště je dobrá spolupráce s LČR a dalšími vlastníky lesů, kdy nám vychází vstříc, aby vyhověli našim požadavkům na náplň praxe.

A projeví se absolvování praxe při hledání budoucího zaměstnání?

Od studentů i organizací mám signály, že se při praxi nehodnotí tolik vědomostí, které ve třetím ročníku ještě nejsou úplné, ale prověřuje se zejména spolehlivost, pracovní nasazení a schopnost pracovat podle pokynů odborného personálu. Studenti mají možnost zmapovat situaci a získají přehled, jak to vypadá s jejich možnostmi u této firmy.

V médiích se prezentuje jako největší problém školství platy učitelů. Je tomu tak i v případě SLŠ Žlutice?

Problémem už dnes není výše platu, ale samotného přestěhování, možnost uplatnění rodinných příslušníků, horší dopravní dostupnost Žlutic veřejnou dopravou a vzdálenost do nejbližších krajských měst. Týká se to zejména učitelů odborných předmětů v produktivním věku mezi 35 a 45 lety, těch, co mají profesionální zkušenosti, praxi a kontakty. Hlavním požadavkem ale stále zůstává schopnost učit, kterou bych dal minimálně na stejnou úroveň jako odborné znalosti.

Ing. Pavel Hes
podnikové ředitelství LČR

Budova školy

Krásné, památné a významné modříny

Modřín opadavý evropský, *Larix decidua* L., je dřevinou evropských velehor – Alp a Karpat (z Jeseníků je ekotyp jesenický), odkud introdukoval do celé Evropy. Předpokládá se, že většina výsadby modřínů v Čechách je provenience alpské. Jsou též druhy modřínů původem z jiných částí světa; u nás se vysazoval jako exotická dřevina i modřín japonský.

Modřín má v našich lesích asi 4% zastoupení, je i dobrou dřevinou parkovou, proto se objevuje v parcích, zámeckých zahradách, ve městech původně pro okrasu, ale jeho opadavost dává v dnešní době předpoklad odolnosti na městské prostředí. Určitou lesnickou zvláštností byla výsadba modřínových alejí podél lesních cest, což splňovalo současně dva účely: jarní slunce opadanými korunami modřínů snadno pronikalo, na cestách roztál dříve sníh a ty rychleji vysychaly, jako dřevina světlomilná měl modřín nad šířkou cesty více prostoru, tedy lepší podmínky pro bohatost koruny. Také pro pohyb po lesních cestách za šera a v noci byly lepší orientační podmínky.

Modříny se dožívají věku až 500 let, ale k tomu se žádný z našich jedinců ani nepřibližuje.

Některé výjimečné stromy jsou vyhlášeny za památné. Nejsou příliš časté, ale zasluhují si svou krásou naši pozornost.

V celostátním seznamu jsou uvedeny 22 položky modřínů evropského a 2 jedinci modřínu japonského.

*Přetiché ticho modřínů
a tišší ještě tvář,
v těch tichých rukách spočínou
a zahledím se v tvář*

Fráňa Šrámek, Večer

Modřín v Petrovicích

1. Největší v ČR je modřín v Petrovicích, okr. Ústí nad Labem, poblíž hraničního přechodu do SRN v Krušných horách. Kmen se ve 2 m dělí na 3 hlavní kmene, koruna dosahuje až k zemi. Obvod kmene je 550 cm, výška 24 m, stáří 200 let. Průměr koruny je 25 m, je dramaticky rozevlátá jako na japonských dřevořezech. Roste v nadmořské výšce 480 m asi 100 m u odbočující lesní cesty z hlavní komunikace.

2. Modřín v Josefově Dole, k. ú. Zvonková, okr. Český Krumlov, má

obvod kmene 520 cm, výšku 33 m, stáří 200 let, na okraji lesního porostu 166 LHC Bližší Lhota a v nadmořské výšce 800 m.

3. Benešovský modřín v Benešově nad Černou, okr. Český Krumlov má obvod 503 cm, výšku 28 m, stáří 200 let, nadmořská výška 610 m a je třeba jej hledat v lesním porostu.
4. Novohuťský modřín v okrese Prachatic se nachází v šumavské horské obci Nová Huť v zanedbaném okolí, má obvod 460 cm, má krásnou bohatou korunu a roste v nadmořské výšce 1020 m.
5. Modřín troják v k. ú. Habrůvka, okr. Blansko, roste také v lesním porostu v oblasti Moravského krasu ve školním plesí Mendelovy univerzity Brno v Masarykově lese. Tento strom má obvod 458 cm, výšku 43 m a stáří přes 200 let. Roste v nadmořské výšce 440 m, kmen stromu má zbytnělou bázi a ve výšce 2,5 m se rozděluje ve 3 kmene. Strom je zdravý, přirůstavý, plodný.
6. Modřín v zámeckém parku v Kopidlně, okr. Jičín, má obvod 438 cm, výšku 20 m a věk asi 150 let. Je to krásný jedinec se zajímavou korunou zavěšený až k zemi – není vyhlášen jako památný.
7. Černovice v okrese Pelhřimov mají významný modřín také v zámeckém parku. Má obvod 413 cm, není památný, ale zajímavostí je, že 200 m od něho je pozoruhodná nevyhlášená oboustranná modřínová alej při lesní cestě (32 a 27 stromů s obvody až 360 cm), je to pravděpodobně nejmohutnější modřínová alej u nás.
8. Mochovské modříny – alej 6 stromů u lesní cesty, okres Klatovy, dosahují obvodů až 393 cm, jsou vyhlášeny za památné.
9. Modřín u městské knihovny v Turnově, okres Semily, má obvod 375 cm, je vyhlášený památným stromem.
10. Modřín u zámku v Benešově nad Ploučnicí, okres Děčín, má obvod 360 cm a je vyhlášen památným stromem.
11. Polžický modřín v Polžicích u Bezdružic, okres Tachov, má obvod 347 cm, je vyhlášený a tvoří dominantu okolní krajiny.

Následuje ještě 12 položek památných modřínů, alejí a modřínových skupin a několik jedinců nevyhlášených, např. 3 modříny v lese u kapličky sv. Trojice u Ostružna v okrese Jičín s obvody 257, 282, 287 cm nebo modřín v zámeckém parku v Dolních Břežanech, okres Praha – západ, s obvodem 340 cm. Půvabná je také modřínová alej u rybníka Punčoška na LS Lužná, okr. Rakovník.

Zajímavostí je, že řada památných modřínů roste v CHKO. Mezi vyhlášenými památnými modříny jsou i dva modříny japonské (*Larix kaempferi*):

1. 26. 8. 2003 byl slavnostně vyhlášen **modřín japonský** „Jubilejní“ s obvodem 224 cm, výškou 39,5 m, stářím 77 let, hmotností 5,75 m³. Stalo se tak v rámci exkurze „Vycházka po lesích královského města Domažlice po 100 letech“ pořádané ČLS a Lesy města Domažlice.

2. **Modřín japonský** v parku v Heřmanovicích, okres Bruntál, má obvod 240 cm.

Modřín japonský se do Čech dostal až v roce 1845 a od roku 1900 jsou již známy kříženci modřínu opadavého a japonského, které rychleji rostou a jsou odolnější vůči rakovině.

Jan Evangelista Chadt-Ševětínský v roce 1913 nemá v popisu stromů na našem území zařazený žádný modřín, ale uvádí jako největší v Evropě pětisetletý modřín v Blitzingu ve Švýcarsku, rostoucí v nadmořské výšce 1350 m s obvodem 750 cm a výškou 29 m. V současné době je jako největší evropský modřín uváděn jedinec nalézající se v Itálii v Alto Adige s obvodem kmene 828 cm.

V Evropě je řada opravdu mohutných modřínů, které se těší velké vážnosti:

- ve Skotsku v Dunkeld parku je modřín s obvodem 560 cm a v zámeckém parku Weeping modřín s obvodem přes 500 cm,
- ve Švýcarsku v Moosalpe v nadmořské výšce 2050 m roste modřín s obvodem 510 cm a výškou 5 m,
- v Německu v pohoří Harz je modřín s obvodem kmene 500 cm, výškou 48 m a stářím 250 let a severně od města Kostnice se nachází modřín s obvodem 540 cm, stáří 200 let.

Od určitého obvodu kmene by stromy měly být evidovány a některé i vyhlášovány za památné, neboť bychom měli obdivovat pestrost, rozmanitost a možnosti přírody. U modřínu opadavého (evropského) je tato hranice přibližně 300 cm. Prosíme vážené čtenáře o případné sdělení těchto velkých neevidovaných výjimečných jedinců na adresu České lesnické společnosti.

Modřiny přišly do naší krajiny poměrně pozdě, a proto od nich nejsou odvozena jména místní ani příjmení. Pomístní jsou uváděna jen ojediněle. Nevyskytují se ani v žádném přísloví a úsloví.

Modřín se lidově nazývá také verpán nebo nářečově merfán z německého Lerchbaum (L'arche), slovensky smrekovec nebo zastarale červený smrk, rusky listvěnica, anglicky Larch. Dřevo modřínu bylo využíváno odedávna, protože dobře odolává vodě, dlabalo se z něho také vodovodní potrubí; staří Římané z něho stavěli lodě, hodilo se ke stavbě domů i na střešní šindele. Pro svou krásnou červenou barvu jádra se stále používá na obklady a rustikální nábytek.

Lidové léčitelství, pověsti a mýty

Modřín ve spolupůsobení s jinými přírodními léčivy byl často užíván v lidovém léčitelství a používá se dodnes. Působení bylo neskutečně široké – podle abecedy: Alzheimerova choroba, apatie, astma, bradavice, dásně, impotence, ischias, kostní dřev, nízký tlak, křečové žíly, zánět ledvin, menstruace, močový měchýř, neplodnost, problémy s nohama a očima, pásový opar, paradontóza, podvrtnutí, porod, reuma, trombóza, střeva, štítná žláza, poruchy trávení, tuk na břiše, padání vlasů, záda, žaludek, žlázy. Dříve se z modřínové pryskyřice vyráběl léčivý terpentým veneciánský (benátský) a suchou destilací dřeva se získával léčivý dehet Pix liquida.

V zemi svého původu, v Alpách, byl modřín také sídlem mocných tajemných přírodních sil. Byl považován za sídlo dobrých ženských duchů, a proto byl často vysazován poblíž usedlostí. Kus modřínové kůry zavěšený na krku měl chránit děti od všeho zlého. V Allgausku panovala pověst, že modřiny jsou miláčky horských rusalek, které rády tančí v jemně zelených závojích pod těmito stromy a tisícínasobně se odvděčí lidem, jež jim pomohli. V Tyrolsku se

Modřín opadavý evropský – *Larix decidua* L.

věřilo, že modřín pomáhá při porodu a proti bolení zubů; děti nepřinášel čáp, ale rodiče si je nosili od starého rozdvojeného modřínu, který rostl poblíž Landecku.

V keltském zvěrokruhu kupodivu modřín chybí. Spiritisté přisuzují modřínu číslo 51 a 6, planetu Mars, den úterý, kov železo a barvu světle oranžovou a lososově růžovou, schopnost při rozhodování.

Text a foto: Ing. Pavel Kyzlík
tajemník ČLS

Ilustrační foto: Ing. Jaroslav Karas
podnikové ředitelství LČR

INZERCE

**POMÁHÁME
LESŮM RŮST**

FLUO MARKER+® LESNICKÝ

- Vyznačení výchovných zásahů a těžeb
- Výběr semenných stromů
- Vyznačení linek v lesním porostu
- Inventury dříví
- Značení dříví na manipulačních skladech
- Označení dříví před zpracováním
- Značkování šablonou
- Vyznačení turistických cest, panoramat

Značkovací barvy ve spreji s ergonomickým krytem

- Bez chlorovodíku
- Bez fluorovodíku
- Bez chlorových ředidel
- Bez toluenu
- Bez olova
- Bez kadmia

**SILVACO, a.s., záložnická ul. 11, 568 655 655, fax: 800 172 579
e-mail: objednavky@silvaco.cz, www.silvaco.cz**

Velmi dobrá úroveň znalostí byla příjemným překvapením

Jak jsme čtenáře Lesu zdar informovali dříve, proběhlo ve čtvrtém čtvrtletí roku 2005 školení expertů pro práci v zahraničí. To vyvrcholilo závěrečnými pohovory v termínu 9. a 10. února 2006.

Zkušební otázky byly sestaveny z témat, která se lesnictví možná na první pohled netýkají, ale která jsou pro práci experta možná více důležitá než vlastní odbornost. Sem patří nejen znalost kulturně-náboženských základů cílových teritorií nebo znalost hlavních zásad ochrany zdraví, ale především základy zahraničního obchodu a práva, případně principy vedení obchodního jednání se zahraničními partnery. Expert je totiž tím příslovečným samotným vojákem v poli a musí se rychle a samostatně rozhodovat. Cílem kurzu bylo, aby se navíc rozhodoval správně.

Samotný kurz nemohl naučit všechno, ale ukázal rámec toho, co se v tomto oboru od profesionála očekává. Většina absolventů školení zjistila, kde je bota tlačí, a zdá se, že s tím také hodlá něco dělat. Taková je zkušenost celkem 29 absolventů (11 z LČR). Ti mají zájem účastnit se rozvojových nebo komerčních projektů v zahraničí, a to jak v lesnictví, tak také v širší oblasti životního prostředí.

Absolventi se rovněž zajímali, za jakých podmínek by práce v zahraničí probíhala po personálně-právní stránce, proto byla velmi důležitá též účast pana doktora Pospíšila během kurzu i při závěrečných pohovorech. U začínajících expertů se nepočítá s dlouhodobými výjezdy, případná účast v projektu tedy nebude mít vliv na jejich pracovní zařazení u LČR. ■

Ing. Miroslav Kravka PhD.
podnikové ředitelství LČR

UMĚLI BYSTE ODPOVĚDĚT?

V celkem šedesáti zkušebních otázkách měli účastníci například tyto:

- Které organizace OSN mohou usnadnit prosazení českého lesnictví do zahraničí?
- Charakterizujte činnost FAO v oblasti lesnictví
- Praktický význam INCOTERMS.
- Kompetence celní správy, DPH při vývozu, celně schválené určení zboží
- Právo životního prostředí v Evropském společenství
- Vlivy formulující současné myšlení v Africe
- Finanční plán projektu

Při pohovoru

Poslední konzultace účastníků

Školení expertů ukázalo, co se od profesionála očekává

Rozhovor s účastníkem kurzu Ing. Jaroslavem Turkem, zástupcem LS Luhačovice

Co bylo hlavním impulsem pro absolvování kurzu?

Pro mě byl největším motivem dozvědět se něco o problematice, o kterou se zajímám. Samozřejmě možnost vycestovat mě také láká, proto jsem uvítal možnost získat nové informace.

Už jste byl na nějakém podobném zahraničním projektu?

Zatím nemám žádné zkušenosti, účast na kurzu beru jako vstupní informaci, jaké jsou možnosti. Soukromě jsem navštívil ze země zahrnutých do rozvojového programu pouze Ukrajinu a Balkán.

Jak vnímáte kurz po obsahové stránce?

Kurz byl celkově zaměřen zejména na teoretické informace. Proto jsem ocenil příspěvky od účastníků, kteří již měli konkrétní praktické zkušenosti z projektu v Kolumbii. Součástí kurzu byly i večery monotematicky zaměřené na Asii, Afriku a Jižní Ameriku – rozhovory s lidmi, co tam žili nebo pracovali, ale jednalo spíše o obecné informace, jak se v zemi žije a pracuje.

Jak jsou na tom účastníci s jazykovou vybaveností?

Jazyk může být u některých účastníků limitujícím faktorem, zejména španělština. U účastníků z LČR se projevuje podpora ze strany podniku, který zaměstnancům přispívá na výuku jazyků.

Jak se díváte na možnost vycestovat vy a vaše rodina?

To je další aspekt rozhodování, rodina by hrála určitě svoji roli, ale velmi záleží na délce pobytu. Vliv by samozřejmě mělo i případné zrušení stávajícího pracovního místa.

Diskuze

Součástí kurzu bylo i absolvování psychotestů. Na co byl zaměřen?

Dnes jsme měli vyhodnocení psychotestů prostřednictvím pohovoru, dozvěděli jsme se, jak jsme na tom s naší osobností a jestli máme předpoklady k pobytu v zahraničí.

Jaká byla celková spokojenost s kurzem?

Původně byl sice kurz plánován ve větším rozsahu, ale celkově musím říci, že deklarovaný obsah byl zachován, proto jsem spokojený. ■

Ing. Miroslav Kravka, PhD.
podnikové ředitelství LČR

Komise

Nová služba pro vlastníky lesa a výrobce surového dříví

Úvodem se ohlédněme do nedávné minulosti a popíšme situaci, která vznikla po privatizaci bývalých lesních závodů v oblasti třídění a manipulace surového dříví. Do této doby bylo cca 80 % dřevní hmoty realizováno přes manipulační sklady (dále MS).

S nástupem akciových společností došlo k druhému extrému a začalo se preferovat výhradně ekonomické hledisko, tzv. nákladovost na tuto etapu výroby. Ve svém důsledku to vedlo k tomu, že třídění a manipulace dříví se začala provádět téměř výhradně až v porostu (na lokalitě P a OM) s odvozem přímo k odběrateli. Tento způsob je relativně finančně levnější, je však méně šetrný k životnímu prostředí a má i svá negativa. Dochází k vyššímu poškození lesní dopravní sítě, příkopů, technických zařízení na lesních cestách (propustky, mostky, stupně aj.), o celkovém nepořádku v lese a na OM ani nemluvě. Výše uvedené skutečnosti by měly být brány v potaz a už v „zadávacím listu“ by mělo být stanoveno, zda se porost bude provádět metodou sortimentační, či v odvozních délkách. Tento nově nasazený trend zapříčinil, že mnohé MS byly uzavřeny i přesto, že z minulosti již byly vybaveny manipulačními linkami a ostatní potřebnou technikou. Hledisko bezpečnosti,

hygieny a celkové kultury práce manipulačních dělníků se nedá finančně vyjádřit. Jedině na MS je možná detailní manipulace a vytřídění jednotlivých sortimentů s maximální výtěžností a zpeněžením a vytvoření ucelených dodávek pro odběratele. Na OM, obzvláště v horských oblastech, není většinou dostatek místa, aby se utvořil potřebný počet skládek, a tak i cenné sortimenty končí v pilařské kulatině. Náš názor je tedy, že každý extrém je špatný. Proto doporučujeme asi 50% dříví dodat na sklad. Ve starším porostu je to první a poslední výřez.

Obdobná situace je rovněž u slabé dřevní hmoty, tj. dříví z probírek a vrcholové části po výrobě kulatiny, které se většinou prodají jako vláknina či dolovina v celých délkách. Přitom je možno z ní ještě získat výřezy agregátů, důlní, pro výrobu sloupů apod., což je ekonomicky výhodnější. Nemalý význam mají manipulační sklady jako prvek vyrovnávací v období různých nerovnoměr-

Ilustrační foto – skládka kulatiny

ností vyvolaných přírodními vlivy, např. vysoká sněhová pokrývka (nedostupnost), kůrovec, polomy atd. Pojem „vyrovnávací“ je nemalým přínosem i pro odběratele, jelikož pomáhá překrýt tyto výkyvy v dodávkách. Rovněž operativní změny v sortimentaci je možné na MS řešit neprodleně, kdežto na OM trvá zavedení takové změny mnohem déle (ze zkušeností 14–40 dnů).

Uvědomujeme si, že ještě obtížnější situaci mají drobní vlastníci lesů, kterým je např. vyznačena kůrovcová těžba pod hrozbou sankcí ve výši 30 m³, což odvezenou na jedné soupravě na MS. Pokud by zásilku roztřídili na 3–5 sortimentů a chtěli je odvést odběratelům, není to již v praxi možné. V mnoha případech končí tato zásilka u překupníků, a to s nízkým finančním efektem pro majitele.

Naše firma provádí již 13 let přejímku dřevní hmoty u mnohých odběratelů dříví v ČR, např. v OKD Salma, a.s., JIP Větrní, a.s. a zastupuje dodavatele u přejímky v Biocelu Paskov, a.s. V nedávné minulosti jsme byli osloveni několika dodavateli, abychom výše popsané problémy pomohli řešit vybudováním manipulačního skladu. Tuto výzvu jsme vzali vážně a po téměř ročním úsilí jsme vypracovali projekt „Manipulačního a vyrovnávacího skladu“, k jehož realizaci přispěje finančně EU a Moravskoslezský kraj. Sklad bude postaven v návaznosti na plochy pily Mayr–Melnhof Holz, s.r.o., kde by měla také končit většina vymanipulované hmoty, a to bez druhotného odvozu, který za jiných okolností celou operaci značně prodražuje. Druhým, neméně významným odběratelem, je Biocel Paskov, a.s., jehož areál se nachází v těsném sousedství. Sklad bude vybaven manipulační linkou na slabší dříví do 35 cm a linkou Baljer Zembrod na silnější hmotu, obě s měřením. Projekt je zatím nastaven jako služba pro velké vlastníky v manipulaci 80 % a jako výkup od menších vlastníků 20 %.

Manipulační službu lze poskytovat třemi způsoby:

1. Pro větší subjekty formou služby (hmota zůstává v jejich vlastnictví a plnění dodávek je na jejich nasmlouvané objemy).
2. Možnost plnění dodávek přes ZO.
3. Výkup surových kmenů (především od menších vlastníků).

Tento sklad by měl pomoci řešit smluvním firmám i problém zastavení dodávek vlákniny v celých délkách pro Biocel Paskov, a.s., návoz dříví před zimou, popřípadě i přetlak v období kůrovců.

Nemalá pozornost musí být také věnována sloupovým výřezům, stolařině, paletovému dříví, důlním přířezům a stavebním výřezům. Celý tento projekt Manipulačního a vyrovnávacího skladu tak jistě zapadá do koncepce Moravskoslezského dřevařského klastru, jehož zakládajícím členem je i naše firma. Moravskoslezský dřevařský klastr je profesní sdružení firem, které podnikají v tomto regionu, od vlastníků lesa přes dřevozpracující firmy až po finalizaci výrobků z dřevní suroviny jako například nábytek z masivů až po rodinné domky. Toto všechno budeme prezentovat v Paskově v polovině března tohoto roku. ■

Ivo Lička
jednatel firmy FM PROLES CZ s.r.o.

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

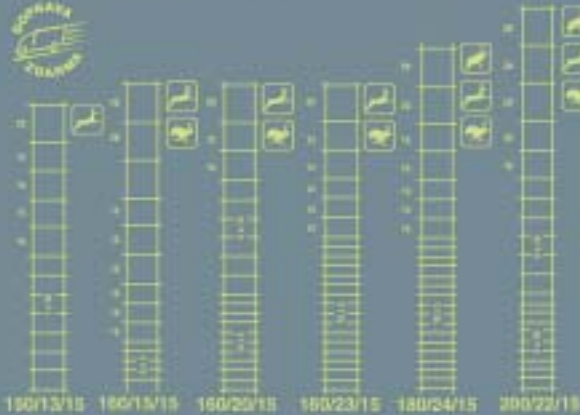
INZERCE

**POMÁHÁME
LESŮM RŮST**

kompletní sortiment pletiv
a individuálních ochran
pro mechanickou ochranu lesa

Lehká uzlová pletiva se používají pro běžnou ochranu lesních porostů především proti srnčí a zaječím zvěři. U tohoto typu pletiva je dosaženo maximální pevnosti s malou hmotností díky použití drátů s vysokým obsahem uhlíku. Je použit průměr 1,6 a 2 mm; u pletiv oborních průměr 2,5 a 3 mm.

150/13/15 160/15/15 160/20/15 160/23/15 180/24/15 200/22/15

SILVACO, a.s., zákaznická linka: 566 655 555, fax: 800 172 578
e-mail: objednavky@silvaco.cz, www.silvaco.cz

Vzácný pták zemědělské krajiny

Koroptev polní byla v minulosti naší nejhojnější pernatou zvěří. Její úlovky činily na území České republiky více než 1,5 milionu kusů. Zavedením velkoplošného hospodaření poklesly její stavy na minimum a rázem se stala vzácným ptákem otevřené zemědělské krajiny. Tudíž již není ani předmětem lovu.

Přesto se některá myslivecká sdružení na Rokycansku snaží o obnovení populace tohoto polního kura, milujícího střídání různých kultur na malých plochách. Meze, remízky, travní pásy s plevy tolik potřebné pro výskyt koroptví však bohužel v dnešní intenzivně obdělávané krajině chybí. I z tohoto důvodu se rokycanští ochránci přírody snaží o znovunavrácení rozptýlené zeleně do krajiny, která by byla nápomocna návratu některých dalších zajímavých druhů živočichů. K těmto aktivitám postupně získávají další organizace hospodařící v krajině, jež se navíc starají i o zbytkové populace některých druhů živočichů. Své sehrávají především myslivecká sdružení se zájmem o vzájemnou spolupráci s ochránci přírody, která naplňují heslo, že myslivci jsou především ochránci přírody. Zájem o výsadbu zeleně v krajině by však mohly projevit další organizace. Také ty se chystáme postupně oslovit.

Vynikajícím příkladem kvalitní péče o koroptve a bažanty je Myslivecké sdružení Kamýky – Mešno na Rokycansku, které hospodaří na 1685 hektarech. V této honitbě, kde je zastoupena voda, les a pole, se můžeme setkat s různými druhy zvěře. V minulosti zde byl např. pozorován i migrující mladý los, který zde kromě pobytového

znamení zanechal též svůj shoz, což je jistě unikátní záležitost. Přesto, že zde převládá především zvěř spárkatá, nezapomíná se při zimní péči ani na tu drobnou. V krajině můžeme nalézt kromě dobře zásobených krmelců pěkné zásypy a koroptví boudy, jež slouží nejen koroptvím, ale i drobným zpěvným ptákům jako zdroj potravy. Letošní dlouhotrvající nepříznivé podmínky, decimující v některých místech živočichy, si vynucují zvýšené příkrmování v honitbách. Stejně jako jiným druhům živočichů, ani koroptvi nesvědčí vysoká sněhová pokrývka. Stále ji ovšem na Rokycansku ještě můžeme vidět. O koroptve se však dobře nestarají jen v Mešně, ale třeba v Mysliveckém sdružení Severka Podmokly, které hospodaří na 1415 hektarech. Zde se kromě kvalitního zimního příkrmování snaží o přímé vypouštění odchovaných koroptví v rámci záchranného programu. Co však je strašně důležité pro zdárný vývoj místní koroptví populace, je ekologické hospodaření s tvorbou biopásů. A právě touto záležitostí se v Podmolkách již několik let zabývají. Výsledky jsou pozoruhodné, trvalý výskyt nejen koroptví, ale i zajíců.

Nemáte chuť to takhle zkusit také u vás? Dva názorné příklady dokládají, že návrat drobné zvěře do české přírody je možný. Stačí jen spojit síly a zajistit návrat zeleně do krajiny tvorbou biopásů či polních remízků. Důležitá je samozřejmě celoroční péče, a tak, kde to jde, i posílení stávající populace vypouštěním odchovaných jedinců. Je potřeba si uvědomit, že se na úbytku koroptve podepsalo především velkoplošné intenzivní zemědělské hospodaření, které je nutné alespoň trochu změnit. V době, kdy řada pozemků leží ladem a nepočítá se s jejich využíváním, by to zas až tak velký problém neměl být. Vzhledem k tomu, že koroptev je považována za nejužitečnějšího polního ptáka, se jistě vyplatí to alespoň zkusit. Na Rokycansku se již na lepší časy blýská. ■

Pavel Moulis
předseda ZO ČSOP Rokycany

Koroptve se v zimním období drží pohromadě

Umístění koroptví boudy do krajiny je neméně

Detail koroptví boudy

Myslivec zachránil krahujčí samici

O myslivosti se v poslední době často mluví, bouřlivě diskutuje. Někteří ji odsuzují a předurčují jí zánik v představě, že se příroda obejde i bez myslivců. Bohužel to již dnes zřejmě není možné.

Je pravdou, že někteří lidé jsou myslivci již řadu let spíše ze setrvačnosti a nepustí mezi sebe nikoho dalšího nebo se myslivci stávají jen proto, aby ukázali své postavení i finanční prostředky, ale o vlastní myslivosti toho příliš nevědí. Tito lidé z touhy získat nejlepší trofeje či kvalitní zvěřinu nepochybně poškozují dobré jméno většiny myslivců stejně tak jako ti, kteří nepřipustí rozšiřování členské základny nebo nové poznatky z chovu či lovu zvěře. Na druhé straně je však nutno objektivně připomenout, že myslivost přináší i své klady v rámci ochrany životního prostředí a při zachování druhové pestrosti v přírodě. Díky vývoji společnosti, jež ovlivnila též českou myslivost, víme, že se snížily počty a kvalita zvěře rovněž z důvodu menších honiteb, poklesla disciplína a morálka myslivců z důvodu zhoršení vztahů mezi lidmi a pozvolna se rozmohlo pytláctví.

Nicméně se stále najdou lidé, kteří berou myslivost vážně a podle toho se také chovají. Myslivecké odívání, mluva i zachování tradic je jejich každodenní samozřejmostí. Právě takoví jsou spolupracovníci rokycanských ochránců přírody, kteří propagují myslivost jako součást ekosystému. Ne vždy jsou aktivity rokycanských ochránců přírody chápány, nicméně sympatizantů ze strany myslivců pozvolna přibývá. Stačí jen objektivně posoudit situaci a nalézt společný pohled na přírodu a život v ní. Proto také ubývá, alespoň na Rokycansku, střetů mezi myslivci a ochránci přírody, což je kladně hodnoceno nejen ze strany jednotlivých sdružení, ale také v republikovém měřítku. Nutno podotknout, že zájem o vzájemnou spolupráci vyvíjejí především ochránci přírody.

V poslední době zaznamenali rokycanští ochránci přírody celou řadu podnětů ze strany myslivců, jimiž se budou postupně zabývat. Je potěšitelné, že řada myslivců nalézá u ochránců přírody nejen odbornou pomoc, ale rovněž celou řadu návodů, jak zkvalitnit svoji činnost. Proto se také vyskytují případy, kdy myslivci sami oslovují ochránce přírody, aby pomohli. A dnes se již nejedná jen o trofejové druhy zvěře, ale i o dravé ptáky, kteří byli v minulosti nemilosrdně hubeni. I když názory na jejich stavy se různí, řada myslivců si uvědomuje jejich nezastupitelnou roli v přírodě a v případě jejich nálezu kontaktuje záchrannou stanici živočichů v Rokycanech, která je připravena vždy ochotně pomoci. V poslední době to byla záchrana káňat, poštolek, puštíků, kalousů a nedávno to byla i prosba o pomoc při záchraně krásné samice krahujce obecného. Také ta by bez všímavého myslivce zahynula. Krahujčí samice se do nesnázi dostala v Podmoklech na Rokycansku. Díky rychlému zásahu mysliveckého hospodáře pana Jiřího Poura by zcela jistě zahynula. Přesto, že populace krahujců je na Rokycansku poměrně silná, vždy stojí za to

Detail krahujce

bojovat o jednotlivce. Krahujec dosahuje v rozpětí kolem 75 centimetrů a je zmenšeninou jestřába. Je specializovaným lovcem drobného ptactva, které pronásleduje i do měst či vesnic. To se mu někdy stává osudným, neboť kořist bezhlavě pronásleduje bez ohledu na překážky. Hnízdí na okrajích hustých lesů a v hníždě bývá kolem pěti vajec.

Ač se o myslivcích často říká, že dravce nemají rádi, pan Pour z Podmokel dokázal pravý opak. Dravci v přírodě udržují biologickou rovnováhu a když v ní chybí, musí tuto úlohu převzít člověk. Vždy však záleží na jednotlivci, jak se s tímto nelehkým úkolem vypořádá. Zájemem rokycanských ochránců přírody je, aby podobně smýšlejících myslivců přibývalo, neboť i příroda se mění a je na nás všech, abychom se snažili ji uchovat pro generace, které přijdou po nás. A o to by mělo jít jak ochráncům přírody, tak myslivcům. ■

Pavel Moulis
předseda ZO ČSOP Rokycany

Vzácný obyvatel našich potoků rak kamenáč *Austropotamobius torrentium*

Mezi veřejností není všeobecně známo, že státní podnik Lesy České republiky spravuje na území České republiky prostřednictvím svých specializovaných organizačních jednotek téměř 20 tisíc km drobných vodních toků, protékajících převážně lesními porosty v majetku státu. Těchto jednotek je sedm a mají územní působnost podle oblastí povodí. Nazývá se Správa toků – oblast povodí Labe, Vltavy, Berounky, Ohře, Odry, Moravy a Dyje.

Jako určený správce máme povinnost mimo jiné též provádět vhodná opatření k zabránění povodňových škod včetně péče o břehové porosty. Při své činnosti dbáme vždy na zájem ochrany přírody. Proto i ryze technická protipovodňová opatření, např. přehrážky, stupně apod. bývají přínosem pro faunu i flóru ve vlastním toku a jeho bezprostředním okolí. To je významné především v době extrémních průtoků, ať již povodňových, nebo naopak v období sucha. Tedy za optimální řešení při nutnosti provádění technických opatření na toku můžeme považovat takový stav, kdy je zajištění hospodářských zájmů člověka (lesnictví, zemědělství, obyvatelnost, přístupnost) v souladu se zájmem ochrany přírody. V rámci úprav toků jsou navrhována opatření a používány materiály pokud možno přírodě blízké. Úseky toků s nevhodně provedenými úpravami v minulosti (např. zatrubnění) je snaha revitalizovat – navrátit původní podobě. Mezi taková opatření lze zařadit výstavbu meandrů koryt, spádových objektů snáze prostupných pro vodní živočichy a opatření podporujících druhovou rozmanitost živočichů. Prováděná opatření obsahují prvky pro možnost migrace, tj. rybí přechody a balvanité skluzy, a úkryty pro ryby a další faunu, tj. tůně, plůtky apod. Samozřejmě, že pokud se jedná o obydlená území – intravilány obcí, kde by případná povodňová škoda dosáhla značné výše, je v některých případech nutné přistoupit i k tvrdším zásahům.

**LČR pomáhají
ohroženým druhům**

Samozřejmou součástí péče o vodní toky je péče o jejich břehové porosty. Ty mají kromě funkce stabilizační i funkci krajinnotvornou. Jsou významným estetickým prvkem a současně plní úlohu biokoridoru. Správci toků obhospodařují břehové porosty s vysokými odbornými znalostmi jednak o hydrologických a pedologických poměrech lokalit a současně o biologických vlastnostech použitých dřevin, např.

vrb, olší, jasanu, javoru apod.

Činnosti a opatření prováděná v souvislosti se správou toků jsou financována především z vlastních zdrojů LČR – ročně se jedná o 230–250 mil. Kč, které pocházejí výlučně z hospodářské činnosti podniku, především

z prodeje dříví. LČR dále využívají dotační prostředky státu MZe, MŽP a fondy EU, celkově do 100 mil. Kč ročně, avšak toto číslo každoročně klesá.

Protože se jedná převážně o horní toky potůčků a potoků s pramennými oblastmi ležícími v hloubi lesních komplexů, mají tyto drobné vodní toky ve velké většině velice dobré parametry kvality vody, a vytvářejí tak jedinečné biotopy pro celou řadu živočichů vázaných právě na čisté vody. Kromě specifické rybi a hmyzí fauny mezi ně bezesporu patří rak kamenáč (*Austropotamobius torrentium*). Jeho nároky na čistotu vody jsou tak vysoké, že jeho výskyt můžeme považovat za určitý indikátor čistoty a kvality vody daného toku. Rak kamenáč je původnímobyvatelem našich horských a podhorských potoků a současně nejmenším u nás žijícím rakem (dospělce dosahuje délky 7–9 cm). Šedohnědé až

Nerudův potok

Ilustrační foto – rak kamenáč

zelenohnědé zbarvení povrchu těla mu zajišťuje dokonalé barevné splynutí s okolím. K životu vyžaduje kromě čisté vody i toky s kamenitým dnem a množstvím skulin pod kameny, kde hledá svůj denní úkryt. Živí se stejně jako ostatní raci živočišnou i rostlinnou potravou a nepohrdne ani menšími zdechlinkami. K páření dochází na podzim a oplodněná vajíčka v počtu 50–100 ukládá samička pod zadečkem na zvlášť uzpůsobeném výrůstku, tam je ukrývá a chrání až do jara (podle teploty vody květen – červenec), kdy se z nich vylíhnou malé larvičky. Ty se pak ještě až do prvního svlékání přidržují na zadečku samičky, než se zcela osamostatní. Potrava malých ráčků je především rostlinná a drobný plankton.

Rak kamenáč patří mezi naše nejzácnější raky a v České republice není mnoho míst, kde se s ním můžeme potkat. Křivoklátsko je jednou z tradičních oblastí, kde se zachovala na povodí dvou potoků původní populace. Přestože je rak kamenáč zařazen mezi chráněné živočichy, je jeho existence ohrožena mnoha negativními vlivy.

Předně je to kvalita vody, na jejíž změny je velice citlivý. Zejména tam, kde do povodí zasahují zemědělsky obhospodařované pozemky se splachy hnojiv a biocidů nebo komunální odpady z obcí, které mají za následek změnu chemismu i biologické kvality vody.

Dále je to račí mor, který několikrát v minulém století a naposledy v loňském roce postihl většinu populací všech druhů našich ráků. Znamená vždy výrazné snížení počtu jedinců a ohrožení samotné existence druhu.

V poslední době se přidal nejen na Křivoklátsku, ale i v některých dalších oblastech ČR další negativní činitel, a to norek americký (*Lutreola vison*). Tato drobná šelmička, vázaná zejména na okolí vodních toků, se do naší přírody dostala únikem z farmových chovů a velice rychle se adaptovala na naše podmínky. Norek americký (mink) zaplnil niku, kterou původně vyplňoval norek evropský, a dá se říci, že z okolí vod do jisté míry vytlačil i tchoře tmavého. Rak kamenáč se stal jeho s oblibou vyhledávanou pochoutkou a škody působené norkem mohou vést až ke zničení zbytků račích populací.

Co můžeme my jako lesní hospodáři kolem drobných vodních toků pro raka kamenáče udělat?

Předně je třeba tam, kde se skutečně vyskytuje, volit uvážlivě zejména těžební technologie v blízkosti toku tak, abychom neriskovali například únik oleje z hydraulických systémů traktorů, a pokud to terén a hmotnatost dříví dovolí, vyklidit hmotu koňmi. Vůbec by nemělo dojít k podélným pojezdům traktorů po dně potoka a na nezbytné minimum je třeba omezit i příčné přeježdění potůčků. Klest a další těžební odpad by měl být z koryta toku pokud možno rychle odstraněn.

Protierozní úpravy toků v místech výskytu raka kamenáče je nutno provádět tak, aby zůstaly zachovány dostatečně dlouhé úseky s přírodním charakterem kamenitého dna.

Spolu s ministerstvem životního prostředí se musí legislativně dořešit možnost lovu norků a najít způsob, jak vhodně motivovat (i finančně) odbornou mysliveckou veřejnost k tvrdé redukci tohoto nepůvodního druhu všemi povolenými způsoby lovu (odstřelem i odchytom), a v neposlední řadě ve spolupráci s orgány ochrany přírody uskutečňovat vhodné repatriační programy raka kamenáče a v rámci našeho „Programu 2000“ uvolnit část prostředků pro podporu tohoto chráněného druhu. Jen úsilím všech, kdo se podílejí na hospodaření v lesích, se nám podaří zachovat les jako jedinečný ekosystém se všemi jeho obyvateli. Rak kamenáč mezi ně bezesporu patří. ■

Ing. Renata Gáborová
podnikové ředitelství LČR

Ing. Miroslav Pecha
Informační a vzdělávací středisko LČR, Křivoklát
Ilustrační foto: Jan Rys

Vypouštění do volné přírody

Ilustrační foto – norek

Malí ráčci

Bodování významných trofejí na LS Hluboká nad Vltavou

Z iniciativy Státního podniku Lesy České republiky, Lesní správy Hluboká nad Vltavou, se dne 4. 2. 2006 konalo v oboře Poněšice bodování významných trofejí ulovených v České republice. Impulzem ke svolání mezinárodní CIC komise bylo ulovení silného jelena 12. 9. 2005 v poněšické oboře a snaha zanést nejen tuto trofej do mezinárodních tabulek.

Komise ad hoc svolaná prezidentem CIC Prof. Nino Ninovem pracovala ve složení: Prof. Ing. Nino Ninov z Bulharska, Ing. Karl Maierhofer z Rakouska, Prof. Ing. Pavol Hell, CSc. ze Slovenska, Prof. Ing. Josef Hromas, CSc. a Dr. Ing. Josef Feuereisel z České republiky.

Dále se bodování za Českou republiku zúčastnili:

Ing. Jan Kupka, Ing. Josef Vlášek, Ing. Zdeněk Mařík, František Řehoř, Ing. Jan Zasadil, Ing. Václav Zumr, Ing. Jindřich Brožovský.

Komise se k pracovnímu jednání sešla již v pozdním odpolední 3. 2. 2006, kdy její členové konzultovali problematiku bodování nejen zde připravených trofejí. Vlastní bodování začalo podle plánu 4. 2. v 9.00 hodin, kdy po krátkém přivítání všech zúčastněných lesním správcem Ing. Janem Zasadilem a prezidentem CIC Prof. Ing. Nino Ninovem přistoupila komise k hodnocení trofejí. Prof. Ing. Ninov konstatoval, že komise se schází v počtu, který by umožňoval bodování národního, ale i světového rekordu. Netušil jak prorocká slova pronesl.

Úvodem byly ohodnoceny 4 trofeje muflona v bodových hodnotách: 241,05 CIC z obory Termanec, 240,35 CIC a 233,05 z honitby Zbraslav u Brna a 226,7 CIC ze Staré Obory, LS Hluboká nad Vltavou (druhý nejsilnější muflon ze S.O. ulovený 10. 7. 2005 panem Petrmanem).

Dále bylo ohodnoceno 7 trofejí daňka evropského. Již první bodovaná trofej byla důvodem k radosti, protože bodová hodnota 230,07 CIC znamenala nový český rekord. Následovala řada gratulací jak lovcí, tak majiteli obory a fotografování trofeje v krásném prostředí poněšické obory poblíž lovecké chaty. Šťastným lovcem je pan Lamoš, který daňka ulovil 31. 10. 2005 v oboře Chloumek v okrese Žďár nad Sázavou. Další trofeje daňků dosáhly bodových hodnot: 214,40 z obory Poodří, 184,93 CIC, 185,12 CIC, 186,42 CIC, 192,08 CIC a 198,49 CIC vše ze Staré Obory.

Po skončení bodování daňků a krátké přestávce přikročila komise k očekávanému bodování trofejí jelena lesního. Byly bodovány dvě trofeje ulovené v oboře Poněšice v září roku 2005. První trofej byla ohodnocena 222,34 CIC body. Druhá – ta, kvůli které jsme komisi svolávali – byla po pro nás domácí napínavém měření a počítání ohodnocena „pouze“ na 246,64 CIC body. Jedná se tedy o druhého nejsilnějšího jelena uloveného v oboře Poněšice. Zaostává za národním rekordem o pouhých 4,25 CIC bodu.

Po následných gratulacích a fotografování trofeje, šťastného lovce pana Jiřího Poletína a společné foto s komisí následoval výborný oběd. Všichni opět ocenili známou pohostinnost a kuchařské umění, které se svou manželkou a spolupracovníky předvedl oborník pan František Řehoř.

V odpoledních hodinách bylo bodováno 5 trofejí prasete divokého. Nejvyšší bodové hodnoty dosáhla trofej z obory Bulhary z roku 2004 126,70 CIC. Další trofeje byly ze Staré Obory v bodových hodnotách 105,55 CIC, 107,20 CIC, 116,95 CIC a 126,00 CIC. Posledně uvedená trofej je nejsilnější ulovený divočák na LS Hluboká nad Vltavou.

Ukončením bodování však práce komise ještě nekončila. Vyplnit a vytisknout 18 hodnotitelských tabulek, zvláště když ne vždy je technika přátelsky nakloněna, zabralo ještě poměrně mnoho času, takže na odpoledne plánovaná prohlídka zámku Ohrada v Hluboké nad Vltavou se posunula až do pozdních hodin. Ochotně se jí i přesto ujal bývalý ředitel zámku pan Ing. Václav Kasal, za což mu patří poděkování. V rámci prohlídky se komise seznámila mimo jiné s trvalou expozicí LS Hluboká nad Vltavou, která je na Ohradě umístěna a ročně ji zhlédne více než 30 000 návštěvníků zámku. Je to jistě dobrá reklama chovu jelení, daňčí, mufloní a černé zvěře na naší lesní správě.

Nejzajímavějším exponátem je samozřejmě originál trofeje národního rekordu jelena lesního, kterého v oboře Poněšice ulovil 14. 9. 2001 bývalý ministr zemědělství Ing. Fencel. Zajímavý je také zde na dvou tabulích vystavený výčet medailových trofejí ulovených v Poněšické a Staré Oboře za dobu existence LČR, s.p. Je smutným konstatováním, že řada zde ulovených význačných trofejí zůstává v majetku lovce bez možnosti prezentovat je na některé národní či mezinárodní výstavě, protože majitel není ochoten trofeje k bodování zapůjčit. Chybí tak celkový přehled o úspěšnosti chovu zvěře v našich oborách a jeho porovnání s mezinárodní úrovní. Už také proto je dle mého názoru důležité, že trofej národního rekordu jelena lesního zůstala majetkem státu (ve správě LČR, s.p., LS Hluboká nad Vltavou) a může být a také často je používána k reprezentaci výsledků oborního chovu jelení zvěře u LČR, s.p.

Závěrem je možno konstatovat, že bodování význačných trofejí proběhlo v oboře Poněšice v přátelské a korektní atmosféře. Komise pracovala intenzivně a pokud se vyskytly rozdílné názory na měření jednotlivých hodnot, byli komisaři vždy schopni prodiskutovat věc tak, aby výsledná hodnota byla společným konsenzem.

Poděkování patří jak komisařům, tak především oborníkovi Františku Řehořovi, který se svou rodinou a spolupracovníky zajistil hladký průběh nejen při bodování, ale po celou dobu pobytu zúčastněných. Je také jeho zásluhou, že v oboře Poněšice jsou dlouhodobě produkovány trofeje, kvůli kterým stojí za to svolat mezinárodní komisi.

Ing. Jan Zasadil
lesní správce LS Hluboká nad Vltavou

Díl sedmý: Fotografujeme houby

Pestrá paleta přírody poskytuje fotografům i krásu našich lesních hub. Od jara do zimy se v přírodě vyskytují jejich různé druhy. Pro fotografování nám je naštěstí jedno, že jsou některé jedovaté.

K fotografování hub potřebujeme fotoaparát se základním objektivem, na který budeme nasazovat mezikroužky. Kdo má makro objektiv, využije tento objektiv. Nejběžnější makro objektiv je EF 100/2,8 nebo EF 180/3,5. Vždy záleží, s jakou značkou fotoaparátu pracujeme, podle toho k němu máme potřebné objektivy. Jiná řada je u klasických přístrojů, jiná je u digitálních.

Pro fotografování hub je nezbytný dobrý stativ, bleskové zařízení nebo odrazová deska. Důležitá pomůcka je podložka pod kolena, protože ležeme po kolenou, a to někdy i po dešti, kdy je zem velmi mokrá. Taková deska se vytvoří velmi jednoduchým způsobem. Do igelitové tašky dáme desku z molitanu a uzavřeme lepicí páskou. Podobně jako u fotografování květin používáme i odrazovou desku. Tu si snadno vyrobíme tím způsobem, že na tvrdý karton (50 x 50 cm) nalepíme alobal. Často postačí jen karton natřít bílou barvou. Tuto desku pak nakláníme vedle houby, a tím docílíme prosvětlení stínů. Hlavně ho využíváme u větších hub, kde se dělá pod kloboukem stín.

Když máme danou lokalitu, můžeme se vypravit za krásami hub. Ovšem nesmíme zapomenout na počasí, které je pro růst hub velmi důležité. Může se stát, že nastane období, kdy houby vůbec nerostou.

Houby fotografujeme, abychom druhým zprostředkovali jejich poznání. Záběry potom můžeme využít i k publikování v časopisech. Většina z nás ale fotografuje houby jen pro své potěšení. Celá řada hub se může vyfotografovat tak, že opravdu vynikne jejich krása (obr. 1).

Fotograf si v přírodě nemůže příliš vybírat stanoviště. Každý druh roste na určitém místě, a tak se musí každý spokojit s tím, že vůbec houbu našel. V žádném případě s houbou nemanipulujeme a neupravujeme ji. Houby se nefotografují z nadhledu, ale vždy při zemi. Někdy musí fotograf i ležet na břiše, aby získal určitý záběr (obr. 2).

Houby fotografujeme často za ranní rosy nebo po dešti. To bývá většinou v lese málo světla, takže musíme použít odrazovou desku, kterou různě natáčíme proti obloze, abychom část světla odrazili na houbu, která se nám částečně osvětlí (obr. 3). Je to výhodnější než použít blesk, protože jde o velmi jemné a rozptýlené světlo. Ovšem v některých případech je nezbytné blesk použít. Většinou když se rozhodneme fotografovát houbu, která je ozářena sluncem v protisvětle, přibleskneme ji (obr. 4). Fotografujeme-li větší trs hub, vždy zaostřujeme na nejbližší houbu, nikdy naopak (obr. 5).

Při fotografování hub se nebojme zachycování detailů. Záběry detailů jsou někdy velmi zajímavé a krásné. I obyčejná houbu se nechá vyfotografovat tak, aby vynikla její krásu. Fotograf někdy hledá krásu hub až několik let, než najde ten pravý objekt. Vždyť některé houby rostou doslova jen pár hodin. Nejlepší záběry hub si musí prostě „vyhodit“. A rada na závěr. Každá houbu je hezká, jen když je čerstvá. ■

Jaromír Zumr st.

obr. 1 – outkovka pestrá

obr. 2 – opěnka měnlivá

obr. 5 – hnojník obecný

obr. 3 – helmovka

obr. 4 – hřib hnědý

Les ve škole – škola v lese

Tímto trefným heslem je nazván společný školní vzdělávací projekt Lesů České republiky, s. p. a sdružení Tereza, jehož cílem je přiblížit dětem, učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům lesní ekosystém jako komplex, ve kterém je vše propojeno vzájemnými vazbami.

Společný projekt probíhá ve školním roce 2005/2006 již sedmým rokem. V předešlých letech se projektu zúčastnilo více než 1100 školních tříd a zájmových skupin z celé České republiky, přičemž v roce 2005 si vyzkoušelo práci s projektovými materiály 224 škol a zájmových skupin.

Projekt pomáhá učitelům seznámit děti s naším nejrozšířenějším ekosystémem a obohatit výuku o lese o nová témata. Vedle klasických témat probíraných v rámci školních osnov (např. vegetační stupně, lesní patra, potravní řetězce, rostliny a živočichové v lese apod.) se projekt věnuje např. hospodaření v lese, využití dřeva jako obnovitelné suroviny nebo významu lesa v krajině. Projekt „Les ve škole – škola v lese“ se především snaží prohloubit zájem dětí o okolní prostředí a vede je k samostatnému uvažování, získávání informací, jejich třídění, hodnocení a vytváření postojů. Učitelům naopak nabízí možnost, jak děti seznámit s naším nejrozšířenějším ekosystémem zajímavě, názorně a v souvislostech.

Do projektu se mohou zapojit jednotlivé třídy, ale i celé školy. Po přihlášení dostane každý účastník projektovou sadu s metodikou, řadou pracovních listů a dalších výukových pomůcek pro realizaci projektu, se kterou již dále pracuje samostatně. Pedagogům je také nabízena možnost proškolení pro práci na projektu for-

mou jednodenních či dvoudenních seminářů. Zde mají možnost seznámit se s různými variantami průběhu projektu na jednotlivých školách, jeho zařazením do výuky i s problematikou lesů v České republice. Projekt mohou učitelé zařadit do vyučování podle svých možností, je určen zejména pro děti ve věku 6–14 let. Důležité je, aby se děti o lese učily co nejvíce přímo v lese a aby jen pasivně nepřijímaly informace, ale učily se pomocí pozorování a prožitků. V loňském roce proběhly 3 jednodenní semináře, a to v Praze ve sdružení TEREZA, v Trutnově ve spolupráci s Krajským centrem vzdělávání v Hradci Králové a v Litoměřicích ve spolupráci se Střediskem ekologické výchovy Sever.

Během projektu mohou účastníci navázat spolupráci s pracovníky místní organizační jednotky našeho podniku. Touto formou spolupráce je školám nabídnuta možnost navštěvovat a poznávat les v doprovodu zkušeného průvodce – pracovníka lesní správy, a děti se tak mohou blíže seznámit s lesem ve svém okolí, dozvědět se, jak se v „jejich“ lese hospodaří. Vzájemné setkávání, výměna názorů pak vede děti i učitele k lepšímu porozumění významu a funkcí lesa v naší krajině a také jeho využití pro hospodářské účely.

Součástí projektu je i soutěž o nejlepší zprávu z projektu, přičemž pro každý rok je zvoleno jiné téma. Zástupci vítězných škol jsou pak v závěru školního roku pozváni na třídní dětské setkání do oblasti zajímavé z lesnického hlediska. V minulém roce proběhlo třídní závěrečné setkání na Křivoklátsku. Zúčastnilo se ho třicet dětí a 6 učitelů ze šesti vítězných škol. V rámci programu děti prezentovaly svou celoroční práci v projektu a v doprovodu Ing. Miroslava Pechy z Lesní správy Křivoklátska se zúčastnily celodenní exkurze do lesa.

Pro informaci a předání si cenných zkušeností především mezi účastníky slouží Inspirační noviny s ukázkami prací nejúspěšnějších škol v projektu a základními informacemi o projektu. Noviny jsou rozesílány všem účastníkům, dalším školám a organizacím po celé České republice. Více informací o projektu lze najít také na webových stránkách LČR a TEREZY www.lesy-cr.cz, www.terezanet.cz.

Ze sedmiletého období fungování projektu i ohlasů zapojených účastníků lze konstatovat, že si projekt upevnil mezi pestrout nabídkou osvětových materiálů svou pozici a stal se osvědčenou a oblíbenou formou environmentální výchovy a lesnické osvěty. Pro rok 2006 připravuje náš podnik ve spolupráci s Terezou další materiály a pomůcky, které rozšíří projektovou sadu, a tak věříme, že si projekt svůj standart přinejmenším udrží. ■

Bc. Anežka Pavlišová
podnikové ředitelství LČR

Jedlový dvůr

Raškovice

Luhačovice

Mezinárodní odborná exkurze lesníků na východní Slovensko

Ve dnech 7.–9. září 2005 proběhla odborná exkurze do přirozených lesů východního Slovenska. Akci připravila slovenská Nadácia Zelená nádej ve spolupráci s ČSOP Salamandr, polským občanským sdružením Olszówka a Správou CHKO Beskydy. Akci finančně podpořil Mezinárodní višegrádský fond v rámci projektu Příroda nepozná hranic.

Prvotní myšlenka byla přiblížit našim lesníkům přirozené jedlobukové lesy východního Slovenska. Lesy, které před relativně krátkou dobou dominovaly i v našich Beskydech. Postupem času se slovenským kolegům, jmenovitě hlavně Ing. Márii Hudákovéj, podařilo zorganizovat exkurzi do přirozených jedlobučin Volovských vrchů a Čergova.

Akce se zúčastnili lesníci z beskydských lesních správ Lesů ČR, s.p. Jablunkov, Frenštát p. R., Frýdek-Místek a Ostravice, dále lesníci ze soukromých firem, z úřadů státní správy, Českého svazu ochránců přírody Salamandr a Správy CHKO Beskydy. Polští kolegové, s nimiž udržujeme přátelské vztahy, působí v příhraničních lesních správách Wisla a Ustroń ve Slezských Beskydech. Účastníky exkurze doplňovali lesníci z Maďarska.

Naše putování po slovenských jedlobučinách začalo v oblasti Volovských vrchů ve Slovenském Rudohoří na Lesní správě Margecany slovenských státních lesů,

v Lesním obvodu Smolnícka osada. V Hnilické dolině, kde nás doprovázel místní lesní hospodář pan Alcnauer, jsme měli možnost vidět výsledky 15leté intenzivní práce lesníka, který v tamních smíšených lesích uplatňuje principy výběrného hospodaření. V rámci lesní správy se tento způsob hospodaření uplatňuje na ploše asi 2000 ha. Přestože zde probíhá intenzivní těžba dřeva – ovšem časově a prostorově rozložená – bylo velkým zážitkem procházet několik hodin víceetážovým lesem bez holin – jen promyšleně prosvětleným s všudypřítomným přirozeným zmlazením všech dřevin.

Exkurzní trasa přes hospodářské jedlobukové lesy v Hnilické dolině ve Volovských vrších, kde hlavním měřítkem výběru stromů je jejich dosažená výčetní tloušťka (u buku 60–65 cm, u jedle okolo 70 cm).

Interiér přirozených lesů Čergova. V těchto lesích se v minulosti hospodařilo způsobem, který jedli vyhovuje nejvíce – jednotlivým výběrem stromů.

Při porovnání nákladů během deseti let na těžbu, přibližování dříví a realizaci prořezávek vychází slovenským lesníkům výběrné hospodaření o 76 Sk/m³ výhodněji než podrostní hospodářský způsob. Realizaci jednotlivého výběru se také zvýšil roční přírůst. V nejlépe rozpracovaném porostu dosahuje hodnoty až 14,5 m³ na hektar ve srovnání s hodnotou 6,5 m³, což byl průměrný přírůst na LS Margecany před změnou hospodaření. Zajímavý byl také poznatek o výskytu nepravého jádra u buku. Podle praktických zkušeností je výskyt nepravého jádra výrazně nižší u buku s vysokým přírůstkem, tedy s dostatečně uvolněnou korunou.

Když si uvědomíme, že podle původního lesního hospodářského plánu se porosty v Hnilické dolině měly obnovovat výhradně holosečně v pásech o šířce 60 m, je lesnická činnost pana Alcnauera a jeho kolegů z lesní správy účtyhodná.

Ve čtvrtek a v pátek dopoledne jsme se už pohybovali v pohoří Čergov severovýchodně od Prešova. Tady bylo možné vidět rozsáhlé přirozené jedlobučiny a suťové lesy s javorem klenem či jasanem, ale také mnohahektarové holoseče v soukromých lesích jako protiklad přírodě blízkého hospodaření v Hnilické dolině.

V podvečer proběhla zajímavá prezentace lesnického hospodaření v městských lesích Košice, držitelů prestižního certifikátu FSC, kterou si připravil vedoucí Lesní správy Črmeľ Ing. Peter Šiška. Následovala pro lesníky nezvyklá přednáška Ing. Juraje Lukáče z Lesoochranského sdružení VLK o vizi evolučních lesů na Slovensku a jiném

Společné foto účastníků exkurze před hotelem Šport na Čergově. Uprostřed za československým vlčákem Ing. Lukáče (nejvýše stojící postava) se schovává Ing. Mária Hudáková z Nadácie Zelená nádej.

Ukázka holosečné obnovy přirozených jedlobučin Čergova jako protipól jemného způsobu hospodaření ve Volovských vrších. Holoseče na jižních svazích přesahují výměru jednoho hektaru. Soukromé lesy.

V popředí pan Ladislav Alcnauer, čtvrtý zleva je ing. František Pisarič, oba z Lesní správy Margecany (Lesy SR s.p.) ve Volovských vrších.

pohledu na les. Pěkným zpestřením programu bylo promítání autentického videozáznamu medvědů z Tatranského národního parku, který natočil Ing. Erik Baláž ze sdružení VLK.

Počasí nám po celou dobu přálo, nálada mezi účastníky byla výborná. Jsem přesvědčen, že podobné akce mohou nejen rozšířit odborné znalosti a rozhled nám lesníkům, ale také přispívají ke zlepšení spolupráce a většímu pochopení mezi lesníky a ekology. Škoda jen, že o exkurzi neprojevovalo zájem více našich lesníků. Věřím, že pokud se podobná akce uskuteční příště, setká se s větším ohlasem. Vždyť jedle je královnou beskydských lesů a určitě si zaslouží naši maximální pozornost. ■

Text: Tomáš Myslikovjan
Správa CHKO Beskydy

Foto: Tomáš Myslikovjan, M. Hudáková, D. Bartošová

Vybíráme z tisku

Lidé mají na svědomí uštvané srny

Mladá fronta Dnes, 1. 2. 2006

Někteří návštěvníci lesů a hor se v těchto mrazivých a zimních dnech stávají smrtelným nebezpečím pro vysílenou zvěř. Lesník Oldřich Sobala, který spravuje v polesí v rámci lesní správy v Ostravici sedmnáct set hektarů honitby v Bílé a ve Starých Hamrech, řekl, že v posledních dnech nalezl on a jeho kolegové už přes desítku mrtvých srn. Podle něj své psy nehlídají často ani návštěvníci hor. Ti plaší zvěř tím, že okukují krmelce, u nichž v letošní kruté zimě srny často hledají spásu. „Zvěř vysílují i mladí ochránci přírody, kteří v rámci „vlčích hlídek“ často chodí v srnčích stopách, a tím je zatlačují do lesů daleko od krmelců,“ řekl lesník a dodal, že některé srny už jsou tak slabé, že se ani ke krmelcům nedostanou.

Stromy kácí rakouský stroj

Deník Litoměřicka, 10. 2. 2006 (kráceno)

Stroj z Rakouska, který uchopí strom, podřízne jej, zbaví větví, nařeže a dřevo změří, funguje nyní v lesích na Ústecku. Pro LČR s ním pracuje teplická společnost. „Na displeji se objeví průměr kmenu, počítá spočítá zpracované kubiky. Množství mohu i přednastavit, a při dosažení hodnotě přestane pracovat,“ informoval Pavel Wagner, který se strojem pracuje. V kabině je topení, rádio a klimatizace. Stroj je podle něj ideální do probírek, pořeže kmen do průměru asi pětaticeti cm. Celkově budou letos LČR na území lesní správy Litoměřice těžít 25 tisíc kubiků. „Z toho bude pět tisíc mýtní těžba, pět tisíc výchovné zásahy a asi na patnáct tisíc odhadujeme nahodilou těžbu,“ spočítal vedoucí Lesní správy Litoměřice LČR Luděk Šír.

Palivové dřevo jde na dračku

Rovnost – deník Břeclavska, 10. 2. 2006 (kráceno)

Zima pomalu končí, někteří lidé se však už teď poohlíží po dřevu na zimu příští. „Tahanice o palivové dřevo tady určitě jsou, už teď proto začíná být nedostatkové,“ potvrdil lesník Luděk Salajka z tvrdonického polesí Lesního závodu Židlochovice. „Lidé si obvykle chodí zamlouvat dřevo v září. Pokud však zjistí, že je dřeva málo, nejspíš si jej na další zimu přijdou zamluvit dříve,“ dodal Salajka. Ještě před několika lety přitom měl lesní závod právě opačný problém. „Palivové dřevo nebylo žádané. Teď ale, ve snaze ušetřit, začínají topit dřevem stovky lidí,“ podotkl lesník.

Mrazy ničí lesní zvěř

Rovnost – Deník Břeclavska, 2. 2. 2006 (kráceno)

Myslivci se připravují na to, že ztráty lesní zvěře budou vyšší než v uplynulých letech. Důvodem je dlouhotrvající mrazivé počasí a rekordně nízké teploty. V lednu ji docházely poslední tukové zásoby a nyní je již závislá na příkrmování od myslivců. „Jedná se o přirozenou selekci. Přezijí jen zdraví a silní jedinci,“ uvedl referent ochrany a pěstování lesa jihomoravského inspektorátu Lesů České republiky Josef Gloser. Větší ztráty mají na svědomí lidé s volně pobíhajícími psy. Ne každý pes dokáže zvěř chytit. Většinou ji pouze uštve a ona následkem toho zahyne později.

Nebojme se ponechat lesu více volnosti

Listy Prachaticka, 22. 2. 2006 (kráceno)

Článek Jiřího Šticha hovořil o tom, že by nevdalo, kdyby Světový svaz ochrany přírody převedl Národní park Šumava z kategorie II (národní park) na kategorii IV nebo V (chráněné území). J. Štich tvrdí, že Šumava na dvojku nemá. Profesor na univerzitě ve Wageningen Josef Fanta však ke kategorizaci říká: „Šumava má možnost být zařazena do kategorie II. Stojí za to udělat všechno proto, aby se tato možnost nepromarnila.“

J. Štich hovoří i o tom, že úkolem pro správu NP a CHKO je zachování a zlepšení stavu prostředí. Těžko se však k tomu dopracujeme kácením a vytvářením holin. Zlepšit přírodní prostředí je možné jen přirozenou cestou. Nechceme něco, co tu nikdy nebylo, naopak. Karel Klostermann popisuje to, co my dnes nazýváme bezzásahové území: „Na protějším břehu divný vypínal se les: všechna země pokryta práchnivějícími, zpuchřelými kmeny, zeleným mechem, všesem i drobnými stromky, v dosti značných mezerách tu jeden velikán, tam druhý, onde třetí, úžasný byl objem, mechem pokryt peň a dlouhými řasnatými lišejníky větve i ratolesti, vůkol menší dorost, slabý zakrsalý, větve přeražené, vrcholy od jednoho k druhému plazícími se lišejníky jako spoutané, zde onde kmen vši kůry prostý, bez vrcholu, hluboko ve skále zakořeněn, ač přímo stojící, přece příšerná mrtvola, vedle něho rozložitě kořání stromu vichřici ze země vyvrvaného, se vši prstí i s mohutnými kameny, jež všeti zůstaly, mezi vším tím drastickým porostem.“ Právě to však do národního parku patří, je to jeho podstatou. „Mechem pokryté pně“ vedou k zachování a zlepšení přírodního prostředí. A jaký může být další vývoj? Profesor Fanta říká: „Můžeme očekávat narůstající nestabilitu smrkových porostů, větší zastoupení buku a dalších listnáčů, posun buku do vyšších nadmořských výšek, rozsáhlejší přirozenou obnovu měkkých listnáčů.“ K tomu prostřednictvím bezzásahového režimu směřujeme. Není třeba tím strašit lidi.

Celulózkám a papírnám začalo docházet dřevo

Zlínské noviny, 23. 2. 2006 (kráceno)

Skoro deset milionů korun bude do nové výsadby investovat děčínská správa LČR. Nejen v děčínském regionu, ale i na Ústecku a Teplicku musí zalesnit zhruba dvě stě hektarů.

„Tyto činnosti si necháváme zajišťovat dodavatelsky. Podle zatímního počasí se dá těžko odhadovat, kdy výsadbu zahájí, ale oproti jiným rokům to bude určitě později,“ připomněl šéf lesní správy Jiří Toms.

Jindy putují první sazenice v níže položených oblastech na místo v průběhu března. Letos potrvá déle, než vydatná sněhová pokrývka roztaje a půda rozmrzne. Intenzivnější zalesňování se přitom předpokládá ve výše položených oblastech, např. v okolí Děčínského Sněžníku, kde bude možné začít s výsadbou ještě později. „Pak může nastat rychlé oteplení a statistice sazenic, které mají skončit v zemi, partnerské firmy nestihnou v daných termínech vysadit,“ dodal Jiří Toms.

Podobnými starostmi žijí i správci obecních a městských lesů. S tak rozsáhlým zalesňováním sice nepočítají, ale opožděný nástup jara jim může plány notně zkomplikovat.

Celulózkám a papírnám začalo docházet dřevo

Zlínské noviny, 23. 2. 2006 (kráceno)

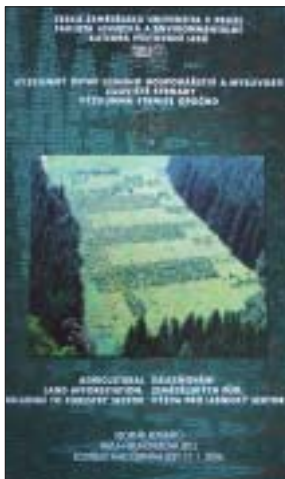
Dodávky dříví odběratelům, především papírnám a celulózkám, vážnou. „Podniky mají zásoby jen na několik dnů. Přerušení výroby se dá srovnat s odstavením vysoké pece,“ vysvětluje výkonný ředitel České asociace pracovníků v lesním hospodářství Jiří Kořínek. Na nedostatku dříví se podepsal chaos ve výběrových řízeních ve státním podniku LČR, jeho strategie „obchodovat si dříví sami“, kterou neumějí naplnit, ale také nepříznivé počasí.

„Chci věřit, že krize v lesnictví konečně brzy skončí,“ doufá Jan Mičánek, předseda představenstva firmy LESS a. s. „Nový ministr zemědělství Jan Mládek a jím přijaté personální kroky ve státních lesích snad povedou k rychlé nápravě současného chaosu.“ Mládek odvolal generálního ředitele LČR Vladimíra Blahutu a vedením firmy je pověřen bývalý poslanec za ČSSD František Koniček. Ten bude muset uklidňovat napjatou situaci, která panuje už dva a půl roku. Zpracovatelé už ale začínají mít problémy.

Výkonný ředitel České asociace pracovníků v lesním hospodářství nevyhovující stav potvrzuje. Jak ale Kořínek přiznává, dodávky dříví vážnou v celé Evropě, je ho nedostatek a velké pily nemají „do čeho říznot“. „Například pila v Salzburku musela snížit kapacitu o 40 procent. V Evropě se podařilo zpracovat dříví ze švédské kalamity, ale jinak jsou zásoby vyčerpané,“ dodal Kořínek.

Jan Brandejs
podnikové vedení LČR

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Zalesňování zemědělských půd, výzva pro lesnický sektor

Sborník z vědecké konference (Kostelec na Černých lesích, 17. 1. 2006), jejímž cílem bylo soustředit poznatky k zalesňování pozemků dosud využívaných zemědělsky, kde je další kultivace nežádoucí nebo nerentabilní, nebo pozemků antropogenně výrazně degradovaných. Vyd. ČZU, Fakulta lesnická a environmentální, Praha, ve spolupráci s VÚLHM Jilovistě-Strnady, Výzkumnou stanicí Opočno, 2006

/darováno Výzkumnou stanicí VÚLHM Opočno technické knihovně LČR HK/

Chráněná území ČR XIII.: Střední Čechy

Vojen Ložek, Jarmila Kubíková, Pavel Špryňar a kolektiv
Třináctý svazek čtrnáctidílné edice, kterou Agentura ochrany přírody a krajiny ČR poprvé podrobně seznamuje čtenáře s přírodními charakteristikami, historií a předmětem ochrany zvláště chráněných území Čech a Moravy. Publikace je doplněna topografickými a tematickými mapami i leteckými snímky a zároveň přináší velké množství vlastivědných informací z okresů Benešov, Beroun, Kladno, Klín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram a Rakovník a o CHKO Blaník, CHKO Český kras, CHKO Kokořínsko a CHKO Křivoklátsko.

Vyd. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 2005

/zakoupeno u s.r.o. ARTEDIT v Praze pro technickou knihovnu LČR HK/

Lesní ptáci

Pavel Vašák, ilustrace Jan Dungel

Lesní ptáci jsou přirozenou ekologickou skupinou, která patří k druhově nejbohatším. Knižka nás seznámí s těmito opeřenými obyvateli lesa (ukazuje, co je od sebe odlišuje a co je jim společné), s jejich vazbou na lesní prostředí a s dalšími zajímavostmi, se kterými se můžeme při procházce lesem setkat. K poznávání a určování jednotlivých druhů ptáků v přírodě poslouží více než

sto barevných ilustrací, které namaloval Jan Dungel. Vyd. AVENTINUM, s.r.o., Praha, 2005

/zakoupeno v Knihkupectví Myslivost, Praha, pro technickou knihovnu LČR HK/

Dále přibyl do technické knihovny LČR následující soubor CD:

Angličtina TAXUS Learning

Revoluční metoda výuky cizích jazyků TAXUS Learning je zaměřena na rozvoj myšlení v cizím jazyce. Je určena pro začátečníky, věčné začátečníky i pokročilé všech věkových kategorií, tedy i pro děti. Komplet obsahuje 12 CD a doprovodnou knihu.

Vydal TAXUS International, s.r.o., Praha, 2004 (2. vydání)
/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Učebnice Hydrobiologie

P. Hartmann, I. Příkryl, E. Štědrý

Střední rybářská škola Vodňany vydala v uplynulých týdnech svým nákladem další z řady odborných učebnic. Je to tentokrát třetí přepracované vydání Hydrobiologie autorského kolektivu P. Hartmann, I. Příkryl, E. Štědrý. Kniha je koncipována jako úvod do hydrobiologie nevyžadující předběžné hydrobiologické či ekologické znalosti a je zaměřena na vnitrozemské vody střední Evropy.

Po úvodní kapitole o fyzikálně chemických vlastnostech vodního prostředí následuje obsáhlý přehled sladkovodních organismů a seznámení s ekologickými vztahy. Mezi praktičtější zaměřené části patří přirozená potrava ryb, odpadní vody a právní ochrana vod. Obsaženy jsou i náměty na praktická cvičení. Kniha má téměř 359 stran a 144 obrázků a obrazových tabulí. Učebnice není pojata úzce rybářsky, a může proto být využita i na jiných středních školách jako doplňující text pro vysoké školy a dále pro pracovníky vodárenských organizací, referátů životního prostředí, aktivisty ekologických organizací či zájemce z řad laické veřejnosti.

Učebnici Hydrobiologie na základě písemné objednávky rozesílá na dobírku:

Střední rybářská škola Vodňany, PSČ 389 01,
fax 383 382 409, telefon 383 382 410-411.

Bližší informace a objednávací lístek jsou k dispozici na stránkách naší školy [www: srs-vodnany.cz](http://www.srs-vodnany.cz). ■

Jiří Uhlíř
podnikové ředitelství LČR

NEJLEPŠÍ ZAMĚŠTNANCI PODNIKU za rok 2005

Hodnocení provedli vedoucí pracovníci a je spojeno s finanční odměnou.

KI Frýdek-Místek:	ing. Radovan Šimík, zástupce ředitele KI ing. Vítězslav Závodný, LS Albrechtice ing. Karel Matula, LS Ostravice ing. Jan Chromčák, revírník LS Opava Petr Kaspárek, revírník LS F-Místek Oldřich Michálek, revírník LS Frenštát p. R.
KI Šumperk:	ing. Vojtěch Heger, zástupce ředitele KI ing. Ivo Valenta, LS Ruda nad Moravou ing. Pavel Hájek, LS Javorník Petr Fiala, revírník LS Hanušovice Josef Poulik, revírník LS Jeseník
KI Zlín:	ing. František Skoupalík, zástupce ředitele KI ing. Jiří Vašík, LS Bystřice pod H. Pavel Novák, revírník LS Luhačovice
KI Brno:	JUDr. Ludmila Svobodová, právnick KI ing. Zbyněk Rauš, LS Náměšť/Oslavou ing. Stanislav Kafoněk, revírník LS Náměšť/O.
KI Jihlava:	ing. Jan Mašek, zástupce ředitele KI ing. Josef Pollak, LS Nové Město na Moravě Josef Hladík, revírník LS Nové Město n. M.
KI Choceň:	Václav Buben, zástupce ředitele KI Jan Mencák, LS Choceň Karel Pácha, revírník LS Lanškroun
KI Brandýs n. L.:	JUDr. Tatiana Pišvejcová, právnick KI Zdeněk Kužel, ZLS Nymburk Miroslav Honsa, revírník LS Lužná ing. František Davídek, LS Nižbor
KI České Budějovice:	ing. Jaroslav Kostohryz, inspektor TRL KI Jan Mártl, LS Vyšší Brod ing. Zdeněk Doškár, LS Tábor Jan Řepa, revírník LS Vyšší Brod František Řehoř, oborník LS Hluboká/Vltavou ing. Jaroslav Stropnický, revírník LS Tábor
KI Plzeň:	Dana Kleinová, admin. prac. KI ing. Zdeněk Regent, LS Přeštice ing. Václav Lidický, LS Přimda Petr Podávka, revírník LS Horšovský Týn Bohuslav Sidorjak, revírník LS Plasy
KI Karlovy Vary:	ing. Jiří Smýkal, zástupce ředitele KI Štefan Slabej, revírník LS F. Lázně ing. Jaroslav Vlášek, LS Teplá
KI Teplice:	ing. Stanislav Eiger, zástupce ředitele KI ing. Pavel Bik, LS Rumburk Václav Šponiar, revírník LS Žatec Pavel Vomela, revírník LS Litoměřice
KI Liberec:	ing. Ludvík Říčař, ředitel KI ing. Eva Borovíčková, ref. katastr a restit. ing. Miroslav Kortan, LS Jablonec Josef Herman, revírník LS Jablonec
KI Hradec Králové:	ing. Jan Černý, marketing KI Lidmila Roubalová, ZLS Rychnov/Kněžnou ing. Jiří Dundá, LS Hořice
LZ Konopiště:	ing. Pavel Šustka, ved. polesí Jan Walter, lesník Pavel Šimáček, lesník
LZ Boubín:	Mario Forster, vedoucí DMS Zbytiny Josef Růžička, lesník, polesí Zdíkov Zdeněk Jakeš, lesník, polesí Zátoň
LZ Dobříš:	Bc. Jiří Kabiček, vedoucí polesí Sedlčany Luděk Šimek, lesní polesí Višňová Ing. Jaroslav Jačka, lesní polesí Hutě
LZ Kladská:	Josef David, ved. polesí Krásno Jiří Půček, lesní pol. Kynžvart Václav Kmínek, lesní pol. Prameny
LZ Židlochovice:	ing. Tomáš Blaha, ředitel LZ Oldřich Konečný, vedoucí polesí M. Krumlov Karel Říha, lesní Petr Martinásek, lesní
SZ Týniště:	Naděžda Přihodová, ekonom
OST:	ing. Josef Javůrek, ved. ST oblast povodí Ohře
Ředitelství:	ing. Bohumil Kos, vedoucí odboru PŘ LČR

V měsíci březnu oslaví významná životní jubilea tito pracovníci LCR

padesátiny
Límberková Milena
Vlk Ladislav Ing.
Zelený Zdeněk
Valíček František
Chvapil Petr
Kugel Jaromír Ing.
Lojin Zdeněk

LS Klášterec n. Ohří
LS Stříbro
LZ Boubín
LZ Kladská
LS Horní Blatná
LS Domažlice
LZ Dobříš

šedesátiny
Medek Jiří Ing.
Kostohryz Jaroslav Ing.
Machatý Jaroslav
Vidnerová Jana
Váně Jaroslav
Stěhule Zdeněk

ST OP Vltavy
KI České Budějovice
LS Česká Lípa
LZ Dobříš
LS Dvůr Králové
LZ Konopiště

**VŠEM JUBILANTŮM BLAHOPŘEJEME
A PŘEJEME JIM HODNĚ ZDRAVÍ A SPOKOJENOSTI**

Vážení kolegové, absolventi FLI VŠZ Brno 1981,

organizační výbor připravovaného setkání studentů z období 1976/81 zve všechny spolužáky na sraz po ...? letech. Místo konání: chata Říčky (Ochoz u Brna), sraz se uskuteční dne 29. 4. 2006 se zahájením v 17.00 hod.

Kontaktní adresa pro potvrzení účasti:

ing. Oldřiška Pánková, Pod Rozhlednou 1362, 464 01
Frydlant (mobil 724 623 812, e-mail: pankova.ls249@lesycr.cz, tel./fax. 482 313 585)

ODBOBNÝ SEMINÁŘ VYUŽITÍ CHEMICKÉ MELIORACE V LESNÍM HOSPODÁŘSTVÍ II

Odborný garant: Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.,
Organizační garant: Ing. Pavla Neuhöferová, CSc.,
kontakt: p.neuhoferoval@kostelec.czu.cz. 23. 3. 2006,
9.30 hod., Praha-Suchdol, zasedací místnost FLE

Dne 28. 1. 2006 zemřel po dlouhé nemoci ve věku nedožitých 70 let významný lesnický pedagog, Ing. Václav Šrámek, CSc.

Po absolvování učiliště Březina a Střední lesnické školy v Písku se přes různá pracoviště a funkce u Státních lesů stal v roce 1966 vedoucím Školního polesí Hůrka v Písku. V roce 1980 úspěšně dokončil dálkové studium lesnické fakulty Vysoké školy zemědělské v Brně a stal se učitelem praxí, pěstování lesů, ekonomiky a řízení na Střední lesnické škole v Písku.

Svoje životní poslání – výchovu a vzdělávání mladých lesníků – završil v roce 1988 odchodem na západ Čech, kde zakládal novou Střední lesnickou školu ve Žluticích a posléze se stal na 9 let jejím ředitelem.

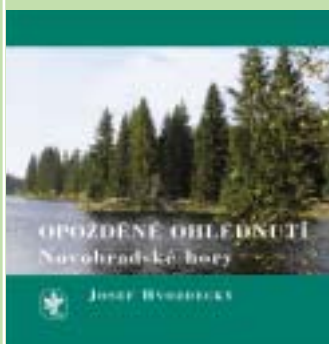
Ing. Šrámek, CSc. byl všestranným lesnickým odborníkem a pedagogem. Do vzdělávání na středních lesnických školách přinesl zejména propojení teoretické výuky a praxe. Byla člověkem, který dokázal rozvíjet u studentů zápal pro povolání a lásku k lesu. Dokázal studentům pomoci i s problémy v osobním životě. Díky své otevřenosti, přirozené autoritě, schopnosti předat bohaté zkušenosti a znalosti a všestranně připravit studenty do dalšího profesního života si zasloužil trvalé místo v našich vzpomínkách.

bývalí studenti SLŠ Žlutice

Vzpomínky pro pamětníky

inspirace generacím budoucím

Na začátku února tohoto roku došlo k významné události, jež jistě potěší nejen zástupce Hubertova cechu, ale také všechny ty, kteří mají rádi les, přírodu, vzpomínky starší generace na uplynulá léta. Druhého února byla totiž pokřtěna vzpomínková kniha Josefa Máši Opožděné ohlednutí Novohradské hory, kterou autor napsal pod pseudonymem Josef Hvozdecký. Na vydání knihy se významnou měrou podílel státní podnik Lesy České republiky.

Slavnostního křtu se ujal za účasti zaměstnanců Lesní správy Nové Hradky ekonomický ředitel LČR ing. Zdeněk Čába. Slavnostní atmosféru podtrhoval i fakt, že autor krátce před křtem oslavil významné životní jubileum. Při této příležitosti byl Josefu Mášovi předán lovecký tesák LČR. V plném zdraví a vitalitě se dožil 80 let, k čemuž ještě jednou gratulujeme.

Text a foto: Ing. Jaroslav Karas
podnikové ředitelství LČR

Trofeje prasat divokých

2006

RARITNÍ TROFEJE

Lesy k užívání, lesy k užítku